

naša luč 1988
februar
2

Slovenija

Moja dežela.

LJUBLJANA

Ljubljana ima izredno ugodno lego med Alpami in Jadranskim morjem: dopoldne se lahko še smučaš v gorah, popoldne se pa že koplješ v Portorožu.

Poleg tega ima mesto odlično prometno lego, saj so Ljubljanska vrata že od nekdaj naravni prehod iz Srednje Evrope v Sredozemlje in iz Alp v Podonavje. Staro mesto se je zleknilo v ožino med grajskim hribom in Ljubljano, en del pa na levi breg reke na višjo rečno teraso. V srednjem veku so na hrib postavili grad.

Danes je Ljubljana sodobno mesto, civilno, cerkveno, kulturno in gospodarsko središče Slovenije, prometno vozlišče in turistični kraj s 330.000 prebivalci. Največ delovne sile zaposlujejo industrija (kovinska, elektro, tekstilna, živilska, grafična, papirna), obrt in trgovina.

Mestno središče je rotovž iz

15. stoletja na Mestnem trgu. Malo vstran stoji Robbov „vodnjak kranjskih rek“: Save, Ljubljance in Krke, še naprej dvostolpna stolnica s kupolo, nadškofijski dvorec z najlepše ohranjenim dvoriščem z obokanimi hodniki v Ljubljani in semenišče, čigar vhod stražita kamnita velikana. Na ono stran Magistrata se vije Mestni trg z gosposkimi starinskimi hišami, dalje pa Stari trg.

V Ljubljani je staro in novo prijetno stikano v soglasno enoto. Kljub hitremu razvoju zadnja desetletja, posodobljenju in industrializaciji je mesto znalo ohraniti svoje staro jedro z baročnimi, renesančnimi in jugendstilnimi pročelji, bogato okrašenimi vhodi in romantičnimi mostovi, prhljimi strehami in obokanimi hodniki.

Pot nas pelje čez Plečnikovo tromostovje do frančiškanske cerkve, nebotičnika, Ajdovščine in uršulinske cerkve, najzlahtnejše baročne stavbe z mogoč-

nim pročeljem. Blizu te stoji univerza, ki ima deset fakultet in tri umetnostne akademije s skupno 20.000 slušatelji. Malo dalje je Slovenska akademija znanosti in umetnosti. Mesto ima več kot 40 raziskovalnih inštitutov ter Narodno in univerzitetno knjižnico z milijon štiristo tisoč knjigami. S prispevki vseh Slovencev je bil pred nekaj leti zgrajen kulturni in kongresni center Cankarjev dom z dvoranami s 3600 sedeži.

Omeniti je treba muzeje (Narodni, Etnografski, Prirodoslovni, Mestni), galerije (Narodna, Moderna, Mala, Mestna), gledališča (Opera, Drama, Mestno gledališče) in Slovensko filharmonijo. Tudi ne gre pozabiti živalskega in botaničnega vrta, športne dvorane Tivoli in Gospodarskega razstavišča.

V Ljubljani se tudi dobro jé. Na jedilnem listu so žganci, klobase s kislim zeljem, krapi in polenovke, divjačina in pršut, gibanica in potica. In za na zob: traminec in šipon, muškati in teran . . . Sicer so pa že imena gostišč nadvse simpatična: Pri Micki in Urška, Maček in Krpan, Na brinju in Pod velbom . . .

Najlepša podoba mojih mladih sanj je bila Ljubljana. Vse se je razmahnilo v prsih, kadar sem pomislil nanjo. Niso mi veliko pripovedovali o nji; sam sem si bil ustanovil podobo, ki je bila sijajna brez primere. Kolikor je bilo lepote v meni, kolikor svetlobe, z vso sem bil ovenčal in obžaril Ljubljano.

In Ljubljana je v resnici bila, je živela, še prav blizu. Ob jasnih dneh sem videl njen mili, topli odsvit že z vrha Svete Trojice. Mesto samo je zakrival očem temni hrib nad Logom, občutilo pa ga je srce v ljubezni in koprnenju.

Ivan Cankar, Moje življenje

NASLOVNA FOTOGRAFIJA

„Koranti“ na Ptujskem polju oznanjajo konec zime in skorajšnji začetek pomladi.

naše bratske skupnosti

Če je slovensko dušnopastirsko mrežo po evropski tujini smiselno primerjati krščanskim parafaram, ki so jih apostoli ustanavljali po svojem področju, je najbrž še bolj smiselno, da se te naše fare pri teh farah navdihujejo v svojem notranjem življenju. Prva krščanska občestva so se osredotočala na troje: na zvestobo besedi apostolov, obhajanje Gospodove večerje in graditev bratske skupnosti.

- Zanimanje za božjo besedo. Predvsem pri mašah so se soočali z razodečo resnico, tako prek poslušanja razlagavca kot s pogovorom.

Da je sredi v snov zagledanega sveta, potrošniškega na zahodu, marksističnega na vzhodu, tudi za nas božja luč čudovit dar, je jasno. Da je zato ena prvih skrbi naših duhovnikov lomiti kruh božje besede — prek pridige, verouka, tiska — je povsem razumljivo. Bog daj vsem Slovencem po zahodni Evropi močno lakoto po tem kruhu!

- Obhajanje Gospodove večerje. Prvi kristjani so se zbirali k njej po zasebnih hišah, v Rimu tudi na grobovih mučencev v katakombah. Ponavzočevanje Gospodove daritve je najbolj notranje središče krščanstva. Od tod prihaja malodane vsa božja sila v vse celice Cerkve, vsa njena svetost.

Kaj čuda potem, da se vsak konec tedna obhajajo slovenske maše po mnogih krajih širom po Evropi in da še tako dolga pot k njim ni duhovnikom, pa tudi mnogim laikom, predolga. Vrednosti sleherne maše se pridružuje še to, da je ta maša slovenska, slovenska maša je pa za Slovence bolj polna, bolj doživeta, saj kri ni voda. Koliko klopi ostaja nezasedenih, ko bi mogle (morale?) biti zavzete.

- Graditev bratske skupnosti. Prvi kristjani so bili kakor eno srce in ena duša, beremo v svetem pismu. V korist skupnosti so se celó odpovedovali premoženju ali pa vsaj imetje z brati delili, tako da jim je bilo vse skupno in med njimi ni bilo reveža.

Mi na tujem potrebujemo naše domače družbe neprimerno bolj, kot ko bi živeli v domovini, kjer je pač vse slovensko. Ta in oni si je med tujci ustvaril tako prijateljsko okolje, da slovenske družbe skoraj ne pogreša. To je zanj lahko osrečujoče, a s tem vprašanje še ni rešeno. Kaj pa če drugi rojaki njega potrebujejo?

Naj bi naše fare, te slovenske zelenice na tujem, vedno bolj brstele in živele!

br

Založnik: Avguštin Čebul,
župnijski urad Št. Lenart,
9587 Ričarja vas.
Odgovorni urednik: dr. Janez
Hornböck, 9020 Celovec, Vik-
tringer Ring 26. Tisk: Tiskar-
na Družbe sv. Mohorja, 9020
Celovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA (v valuti zadev-
ne dežele):

Avstrija
Anglija

140 šil.
7 fun.

Belgija	450 fran.
Francija	70 fran.
Italija	15.000 lir
Nizozemska	23 gld.
Nemčija	22 mark
Švica	20 fran.
Švedska	70 kron
Avstralija	12 dol.
Kanada	15 dol.
ZDA	12 dol.

Razlika v cenah je zaradi
neenake poštne v posa-
meznih državah in različnih
deviznih preračunavanj.
Naročnike sprejemajo pover-
jeniki in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA

srce za bližnjega

*Bog, naš Oče,
naj bomo pripravljeni
v hoji za našim Pastirjem, Kristusom,
svoje življenje razdajati od ure do ure
v srečanjih z ljudmi.*

*

*Naj ne bomo kot najemniki,
ki se bojijo odgovornosti,
ko tulijo volkovi.*

*

*Ob molitvi hočemo biti
zanesljiveje d o m a pri Tebi
in omogočati, da boš tudi Ti d o m a pri nas,
in tako postati resničen d o m za soljudi.*

*

*Daj nam, Oče, globoko željo pomagati ljudem,
vsestransko in resnično,
da bodo živeli smiselno in ne brezciljno.*

*

*Pomagaj nam, Oče,
pri vsakem srečanju paziti na način,
ki odgovarja soljudem,
in jih njihovim možnostim odgovarjajoče
osveščati in opogumljati,
da bodo polno in smiselno zaživel.*

*

*Oče, naj v pričevanju za veselo oznanilo
ne bomo deklamatorji, ki govorijo besede, lepe besede,
a njihovo srce je daleč od duha teh besed.*

*

*Daj nam, Oče, poguma in vztrajnosti,
da bomo vedno pošteno stali
za svojimi besedami
in tako postali resnični g l a s n i k i
evangelija Jezusa Kristusa,
evangelija Resnice, Pravice, Bratstva, Vzajemnosti,
Dobrote, Svobode, Miru in Ljubezni.*

*

*Vemo, Oče, nas in naše čaka silno poslanstvo,
ogromno dela.
Pomagaj nam, da bomo imeli srce za bližnjega in bomo
v resnici LUČ SVETA...*

kakšen Bog ni?

• **Bog ni starček, ki sedi nekje nad oblaki.** Zdi se, da si Boga vsi, tudi tisti, ki bi ga radi upodobili, predstavljajo kot nekoliko postarane gospoda, sedečega na puhačem oblaku, od koder budno pazi na vse grehe ljudi, ob sebi pa ima vedno pripravljeno skladovnico strel. Ta predstava je nekako dospela do nas iz staroveškega bajeslovja. Tak je bil grški bog Zevs (rimski Jupiter).

Seveda je čisto naravno, da si Boga predstavljamo 'starega'. Kratko malo ne moremo dojeti, da je več, in zato preprosto mislimo, da je že dolgo na svetu. Razumljivo je tudi, da si ga zamišljamo nekje 'tam gori', ker je neskončno vzvišen — in če lahko vse 'vidi', potem mora po vsej verjetnosti gledati iz precejšnje višine.

Če se hočemo približati živemu Bogu, kajti to v resnici je, se bomo skoraj gotovo morali otresti nekaterih predstav, ki smo si jih o njem sami ustvarili v preteklosti.

• **Bog ni nevidni policaj.** Morda si Boga predstavljamo kot senco, ki nas vedno spremlja, moža postave, ki nas stalno zasleduje ter dopolnjuje listine s sezname naših skritih grehov in kopiči video posnetke naših življenj, ki čakajo pripravljeni za počasno vrtenje na dan poslednje sodbe.

Če si ga tako predstavljamo, potem smo Boga zamenjali s svojo vestjo. Vsi imamo vest — občutljiv kompas, ki nam kaže, ali delamo prav ali ne. Toda treba je reči, da našo vest vedno oblikujeta kultura in vzgoja. Občutek, da je nekaj „narobe“, nam lahko daje skoraj vsaka stvar, od mesa, ki ga izjemoma jemo v petek, do filma, ki ga gledamo sredi lepega sončnega popoldneva. Nasprotno pa naša vest lahko otopi, če se morda vključimo v določen krog prijateljev in začnemo verjeti, da „je vse dovoljeno“.

V vsakem primeru bi bilo tvegano, če bi enačili svojo vest z Božjo resnico in se sami postavili za razsodnika, pa naj zahteva od nas po-

polnost, ali tudi v primeru, da nam ne daje nobenega npravnega napotika.

● **Bog je več kot tvoja mati ali oče.** Za večino so prva občutja zavarovanosti in pripadnosti (in tudi reda) povezana s prvimi leti, ki smo jih preživeli skupaj s starši. Za nas sta ljubezen in skrb naših mater in očetov neprecenljivi, dolgujemo jim svoje življenje.

Toda popolnih roditeljev ni! Matere lahko v svojih otrocih gojijo preveliko navezanost nase, in ti otroci se je bodo vedno „držali za krilo“. Očetje pa so morda brezbržni, ker jih v življenju preveč zaposlujejo njihovi lastni načrti, da bi imeli čas za otroke. Vsak od roditeljev je lahko vir novih in novih zahtev, ki jih otrok le težko izpolni; morda so njuna stališča spremenljiva, prav tako pa tudi odzivi nepredvidljivi in nasilni.

Kadar se torej obrnemo k Bogu, prinesemo s seboj cel sveženj neurejenih potreb, hrepenenj, upanj in bojazni, kar je v mnogočem odvisno

od tega, kako so z nami ravnali v mladosti. Besede „Bog je kot Oče“ nam morda vzbujajo strah, če je bil naš oče zelo strog. Toda ta podoba Boga najlepše izrazi resnico, da smo njegovi, da se on za nas zanima in nas ljubi. Zato obdržimo, kar je ustrezno, slabe strani pa spreglejmo!

● **Bog ni starček.** Vendar obstajajo še nekatere nevšečnosti, če si Boga še naprej tako predstavljamo. Miselná zveza s „star“, ker večina ljudi vendarle dočaka neko starost, nam le prehitro podzavestno vsili misel, da je Bog raztresen, kratkoviden in v vseh pogledih v zaostanku za časom. Taka predstava živega Boga je zelo zgrešena. Bog večno živi, ni bil mlad in ne bo star — Bog preprosto je.

● **Bog ni mašilo — ena od stvari v našem življenju.** Nekateri si Boga zamišljajo kot vsoto vsega tistega v življenju, česar ne morejo razumeti in obvladati.

Tako gledanje vodi k naslednjim

otrok hoče v disko

Dostikrat se zdi, da je dovolj, če je naš otrok sit, lepo oblečen, preskrbljen s smučmi, kolesom in igračkami. Poskrbimo, da ima dovolj sadja in zelenjave, nekaj dni morja in smučanja, opravljene zdravniške preglede in torto za rojstni dan. Pošljemo ga tudi k verouku in nedeljski maši, ga vključimo v kak krožek ali klub in morda še kaj.

Posebno v mladostnih letih pretijo našim otrokom nevarnosti. Strah nas je, da bi naš otrok konec tedna taval po mračnih disko klubih, se odločil za divjo partnersko skupnost, begal okrog z družbo izgubljenih vrstnikov, rojeval in splavljal nezakonske otroke, ostal miselno, duhovno in gospodarsko nesamo-stojen.

Ne moremo šestnajstletniku prepričati disko kluba, če si tega ozračja želi in se tam dobro počuti. Že davno prej bi morali poskrbeti, da si diska, begajoče družbe in raznih pustolovščin niti ne bo želel. Kako? Gotovo ne samo tako, da ga zasipamo z južnim sadjem, zdravilnimi preparati, gorami igračk in čokolade in ga mimogrede pošljemo še v cerkev. Otrokom moramo odkriti svet dobrote, lepote, resnice in ga postaviti na pot iskanja Boga.

Kdaj smo se zadnjikrat pogovorili z otrokom o TV oddaji, ki jo je gledal? Ali smo sami sposobni na TV ločiti plevel od pšenice? Če smo sami sužnji družbenih občil, če prinašamo v hišo popreč-

(dalje na naslednji strani)

ne časopise in revije, potem svojega otroka naravnost potiskamo v naročje omenjenih nevarnosti. Kdaj smo bili zadnjikrat v gledališču, kdaj smo zadnjikrat prebrali dobro knjigo? Ali se vse naše obzorje konča pri „kšeftu“, devizah, dopustu in zrezkih?

Otrok ne more ceniti božjih stvari, če jaz ob nedeljah vozim traktor, če mi je žal časa, da bi zvečer za tri minute stopil z njim pod križ v sobi in počastil Boga, se mu zahvalil in ga prosil blagoslova. Kako naj otrok deli čokolado s svojim prijateljem, če jaz nikoli ne pomagam sosedu, če nič zastonj ne naredim, če se izogibam vsaki skupni akciji na vasi ali v stolpnici?

Po OZNANJEAVVCU, Ljubljana 87/88, 2.

sklepom: „Bog“ je doživel svoj višek v preteklosti, ko je bilo v njegovi domeni vse — od rojstva otrok, dobre letine na polju, do varnega potovanja in rešitve pred kugo. Toda mi, ki smo civilizirani, znamo to bolje (vsaj tako se nam zdi).

Ob stvarih, ki uspešno polnijo naše življenje, ostane le malo prostora za Boga. Nanj se spomnimo le, ko bi radi, da zapolni prostor, ki nastane ob izgubi ljubljene osebe, želimo, da poteši naše hrepenenje, da nam dá občutek smisla in kadar nujno potrebujemo pomoč.

Po tem pojmovanju smo postali upravljalci veselja mi, Bog pa naj čaka ob strani, če bi ga slučajno potrebovali.

Ta domišljavost sploh ne upošteva dejstva, da vse, kar smo in kar imamo, prihaja od njega, da bi se brez njegove nenehne ustvarjalne moči naš svet in celotno veselje zrušilo v nered in vrnilo v nič.

Bog je vse prej kot le delček sestavljanka, katere še nismo dokončali — on je Stvarnik in nosivec

vsega življenja, in gorje nam, če mislimo, da ga lahko odslovimo.

● **Bog ni dobrodušen čarodej.** Boga si zamišljamo kot nekakšnega prijaznega čarodeja ali dobrega duha, ki nam lahko omogoči lažji prehod skozi življenje in odvrne nesreče, če se ga le naučimo zaklinjati. Morda se opiramo na nam očitni primer, ko je Bog posegel vmes in nam pomagal. Morda je vsa naša vera usmerjena le v ohranjanje stalnega stika s tem uporabnim prijateljem, na čigar strani želimo ostati.

To je povsem izkrivljena podoba vsemogočnega Boga. Temelji namreč na prepričanju, da smo mi glavni igralci, Bog pa ima stransko vlogo. Obstaja zaradi nas, naj bo srečen, da je lahko omenjen v opombah k našemu življenju.

Uvidimo vendar svojo napako! Seveda Bog pozna naše potrebe. Pomaga nam, ker smo njegovi otroci in nas ljubi, ne pa ker bi bil naš nebeški suženj, s katerim se lahko kadarkoli okoristimo.

pisma o ljubezni

JULIJA VOZNESENSKA, štiriinštiridesetletna ruska pisateljica, ki že od leta 1980 živi v ZRN, je pri Münchenski založbi Roitman izdala „Ljubezenska pisma žensk v zaporu in v nosečnosti“. Gre za zbirko pisem, ki so jih sovjetske ženske pisale iz taborišč in v nosečnosti prijateljem in prijateljicam, možem, otrokom, sorodnikom in ljubimcem. Avtorice so nepodpisane, vendar Voznesenska prav gotovo marsikatero med njimi pozna, saj je bila sama dolgo v Sibiriji. Nekaj pisem je njenih, druga so iz

zbirk prijateljev in iz izdaj, ki so izšle v samizdatu. Kot je sporočila založba, sta danes v taborišču samo še dve avtorici, vse druge so bile pomiloščene.

Pisma o ljubezni so pretresljive listine, pisane na koščke papirja, iztrgane strani šolskih zvezkov, obrazce z zaslišanj, robove knjig in rjuhe. Proti taborišču, temu „znamenju protiprihodnosti“ pomaga le ljubezen, tako so prepričane vse avtorice, ki dolga leta ljubijo na daljavo, po pismih, pogosto brez odgovorov in ne več vedo, kaj se je zgodilo z ljublim bitjem. Čeprav govorijo ta pisma o nečloveških razmerah in trpinčenju, pa v njih ni obupavanja in solzavosti, nasprotno, pogosto so polna šaljivosti

in norčevanja iz sebe, včasih tudi iz obzirnosti do naslovljenca. Vse te ženske črpajo moč iz bogatega duhovnega življenja: skoraj vse so verne, načitane, nekatere pišejo pesmi, druge slikajo, to pa jim daje moč, da vzdržijo v taboriščnih razmerah in ohranjajo upanje.

Voznesenska se je že zelo zgodaj vpleta v podtalno kulturno gibanje, zato je bila večkrat obsojena na taborišče. Leta 1979 je v Leningradu s kolegicami ustanovila prvi sovjetski ženski časopis. „Ženska in Rusija“ je izhajal v samizdatu, saj ni napadal moškega, ampak sovjetsko družbo. Glede svetovnega nazora pa so se sovjetske bojevnice za žensko

BLAŽEV ŽEGEN

Ne vem, kaj si sedaj mislite. Kaj spet hoče s temi pobožnimi naslovi? Kdo pa danes še misli in hoče imeti blagoslov, kaj naj z njimi sploh naredimo, kaj nam pomagajo, se mnogi sprašujejo, ko slišijo, da Cerkev vabi k blagoslovu.

V božičnem času je v mnogih župnijah navada, da duhovnik pride in blagoslovi hišo oziroma stanovanje. Tisti, ki ste za božič v Sloveniji in greste na Brezje, veste, da tam po maši škof vedno navzoče povabi in pove, da bo blagoslovil automobile. Za srečno vožnjo in božje varstvo.

A ostanimo pri Blaževem žegnu! Prav živo mi je še v spominu, kako smo na dan sv. Blaža, bilo je pošteno mrzlo, šli bogoslovci na sprehod. Ker je bilo premrzlo, smo spre-

hod skrajšali tako, da smo šli na obisk k dobri stari teti. Postregla nam je z vročim čajem, ves čas pa pokašljevala in se jezila. Prišli smo ji kot naročeni. Zjutraj je bila namreč v cerkvi, šla je, ker je bil god sv. Blaža, in z vso pobožnostjo in gorečnostjo prejela blagoslov sv. Blaža. Popoldan pa je ugotovila, da jo pošteno boli grlo, kašelj je povedal, da se je prehladila. „Nikoli več ne grem. Ko bi bila ostala doma, bi bila zdrava, tako pa sem se prehladila, nič mi ni ta blagoslov ‚nucal‘, ne, še škodoval mi je! Ne grem več k temu blagoslovu,“ se je jezila in hladila jezo nad nami, češ, kaj boste sedaj rekli vi, mladi bogoslovci? Poskusili smo jo prepričevati, da ni čisto tako kot pravi, a ni nič pomagalo, njena dobra volja je bila že zgubljena.

Dobra teta je bila tisti dan res slabe volje. Gotovo bi nam rada povedala tako, kot so znali povedati možje, če jim kaj ni šlo skupaj, pa naj so se še tako ali drugače trudili. Pri nasvetu so rekli: „Nič ne ‚nucal‘, nič ne škodi, kot Blažev žegen.“

Je to res tako? Cerkev pozna vse te ugovore, a kljub temu vsako leto vabi vernike k temu blagoslovu. Le zakaj, če nima blagoslov nobenega uspeha?

Mogoče nam pomen tega blagoslova razloži besedilo, ki se takole glasi: „Na priprošnje svetega Blaža, škofa in mučenca, naj te Bog obvaruje bolezni v grlu in vsakega drugega zla v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha!“

Dvoje je povedano v teh besedah. Najprej je prošnja k svetniku. Sv. Blaž je poseben zavetnik in priprošnjik zoper bolezni v grlu. Skozi stoletja je bil tisti božji mož, h katerega so se ljudje zatekali v molitvi za pomoč. Cerkev je to prošnjo dopolnila, naj nas Bog obvaruje tudi vsakega drugega zla. Ne samo bolezni, ampak vsega, kar nam škoduje.

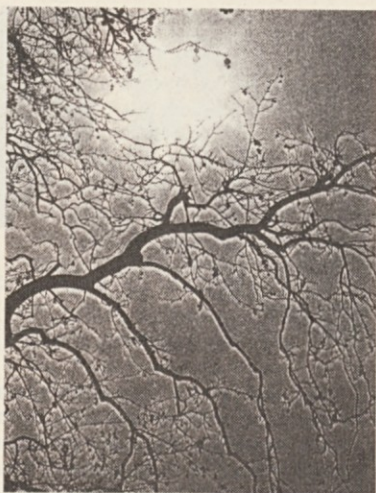

Tako vidimo, da blagoslov ni neka čudežna moč, ampak samo prošnja k svetniku, naj nam pri Bogu izprosi pomoč v naši stiski. Z blagoslovi nas Cerkev poveže s svetniki, prosi, naj nam pomagajo in nam izprosijo božje varstvo. Tako se u-

enakopravnost razdelile. Voznesenska se je zavzemala za grajo realsocialistične družbe s krščanskega stališča in leta 1980 je postala soustanoviteljica ženskega verskega kluba „Marija“ in istoimenske revije. A že poleti istega leta je sovjetska tajna policija Voznesensko in krščanski bojovnici za žensko enakopravnost Tatjano Goričevo in Natalijo Malahovsko, kakor tudi njihovo nasprotnico Tatjano Mamonovo, izgnala na Zahod.

Julija Voznesenska živi v Münchnu in je v zadnjih dveh letih izdala dve zanimivi knjigi — leta 1985 „Ženski dekameron“, leta 1986 pa „Černobilsko zvezdo“.

resničuje velika skupnost božje družine in zavest, da nismo nikoli sami, ampak povezani s svetniki in Bogom.

Včasih je bila ta zavest, da nam Bog pomaga in nas svetniki v življenju podpirajo, mnogo bolj živa kot danes. Tehnika nas je oslepila, in mnogi mislijo, da te božje pomoči ne potrebujejo. Podobni so Ezavu iz stare zaveze.

Saj gotovo poznate tisto čudovito zgodbo, kako je Ezav, ko je prišel utrujen in lačen z lova, hoteli imeti skledo leče. Njegov brat mu jo je dal, a za ceno, da se odreče prvorojenstvu. Ezav si je mislil: „Kaj mi bo prvorojenstvo, če umiram od lakote?“ Pristal je. Ko pa je hotel dobiti

od umirajočega očeta Izaka blagoslov, je ugotovil, kaj je zgubil — Jakob je z materino pomočjo dobil prvorojenstvo in blagoslov. Takole je oče blagoslovil Jakoba: „Da, vonj mojega sina je kakor vonj polja, ki ga je Bog blagoslovil. Bog ti daj rose neba in rodovitnost zemlje, obilico žita in vina! Služijo naj ti ljudstva in klanjajo naj se ti sinovi tvoje matere. Kdor te preklinja, bodi preklet, in kdor te blagoslavlja, blagoslovljen (1 Mojz 27—30).

Ko je Ezav ugotovil, da ga je brat Jakob prehitel, je obupan vprašal očeta, ali nima zanj nobenega blagoslova. Izak mu je odgovoril: „Glej, za gospoda sem ti ga postavil in vse njegove brate sem mu dal v službo in z žitom in vinom sem ga preskrbel. Kaj naj storim zate, moj sin?“ Ezav pa je odgovoril očetu: „Moj oče, ali imaš le en blagoslov? Blagoslovi tudi mene, oče!“ In je na glas zajokal. Nato mu je oče Izak odvrnil: „Glej, daleč od rodovitne zemlje bo tvoje bivališče in daleč od rose neba od zgoraj. Od meča boš živel in bratu služil, ko se pa prosto razgiblješ, boš stresel njegovo jarem z vratu“ (1 Mojz 27, 37—40).

Posledice teh dveh blagoslovov so bile daljnosežne. Jakob je postal nosilec božjih obljub, njegov zarod je postal izvoljen izraelski narod. Ezav pa je bil izgnan in nepomemben v zgodovini odrešenja. S tem sveto pismo zgovorno in nazorno pove, kaj pomeni in kakšno moč ima božji blagoslov za človeka.

V novi zavezi nas sveti apostol Pavel opominja: „Blagoslavlajte in ne kolnite!“ Nam v našem času in na naši zemlji gre lažje in hitreje iz ust kletev. Saj smo postali v preklinjanju evropski, če ne svetovni prvaki! Blagoslov pa smo čisto opustili. Posledice tega ravnanja pa občutimo vsak dan sproti. Naše delo je postalo prazno in neuspešno, res brez žegna, brez blagoslova.

V februarju nas bo Cerkev večkrat spomnila na to, da potrebujemo tega božjega varstva. Najprej na Svečnico, ko slovesno blagoslavlja sveče; pri tem poudari, kako je starček Simeon blagoslovil Jezusa. Na praznik sv. Blaža, naš Bla-

žev blagoslov. Kako lepa je prošnja, naj nas obvaruje bolezni in vsakega drugega zla! In tega zla je danes več kot kdaj koli, ali boljše rečeno, to zlo se zna hvaliti, kot da dela dobro.

Smo pripravljeni sprejemati te blagoslove? Kolikokrat ste se zjutraj poslovili od domačih z blagoslovom? Meni je neka gospa takole poočitala: „Gospod, nikoli me ne blagoslovite! Naš kaplan pa vedno. Vas moram vedno posebej prositi!“ Res mi je postalo nerodno. Ima čisto prav. Le zakaj z blagoslovom tako skoparim? Za tolažbo si lahko rečem, da prav vsako jutro pri maši vse blagoslovim in vsem želim božjega varstva. Sebi in vsej svoji župniji.

Dovolj priložnosti imamo vsak dan, da se srečamo z Bogom. Naj nam bo Blažev žegen opora v našem življenju! Gotovo se zavedamo, da moramo sami narediti, kar moremo, za svoje zdravje, istočasno pa smemo upati in moramo prositi, naj nas v našem življenju varuje Bog. Če so poznali v starih časih 14 zavetnikov in priprošnjikov v sili, je prav, da jih tudi mi ne pozabimo. Naše življenje je vedno v božjih rokah. Kolikor bolj bomo znali prositi, toliko bolj bomo mogli uravnavati naše življenje z zaupanjem.

„Delo naših rok blagoslovi nam, o Bog.“ Naj velja to tudi za moje in tvoje življenje!

Vaš don Kamilo

med vrsticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

NRC HANDELSBLAD: JUGOSLOVANSKA KRIZA

Sad krize: zmešnjava in spor. Slehernik dolži slehernika, politično in gospodarsko. Sklepa se na toliko mestih, da ni nihče odgovoren. Je 18 oblastnih središč: 8 vlad, 8 partij, zvezna vlada in zvezna partija. Vsaka republika ima pravico veta in lahko tišči vsako zadevo eno leto zunaj parlamenta.

Jugoslavija ni država z eno partijo, marveč država z devetimi partijami ali država z nobeno partijo: država, ki je ni mogoče vladati; z zvezno vlado brez moči; država, v kateri ne posluša nihče nikogar in kjer se vsakdo toliko bolj trmasto zakopava v samoohranitev, kolikor večje so težave.

Delavsko samoupravljanje je k težavam prispevalo svoje. Očividec pravi: „Odločajo delavci. In kaj počno s svojo oblastjo? Gre predvsem za to, česa ne počno. In česar ne počno, je to, da bi dobiček naložili in tovariše odpuščali. Pač pa si dobiček delijo in najemajo nove delavce. Če imajo izgubo, si denar sposojajo. Ko se jim končno položaj izmuzne iz rok, stavkajo. Plače si dvigajo hitreje, kot raste proizvodnja. Podjetja zaposlujejo mnogo več delavcev, kot jih potrebujejo. Vsakdo dolži vsakogar in rezultat je popolno pomanjkanje družbenega spoštovanja predpisov. Edino, kar dela s polno paro, je tiskanje denarja.“

Gospodarska kriza izvotljuje politično oblast. Sloveči rotacijski sistem — Titova zapuščina — omejuje službene róke partijskih in državnih funkcionarjev. Politika je ples stolčkov, na katerih sedi majhna skupina voditeljev, ki vsako leto ali vsaki dve leti menja funkcije. Nihče jih ne pozna, teh današnjih voditeljev: nedoločna, zastrta imena, nedoločni obrazi, ljudje, ki nimajo veljave in je niso tudi nikdar imeli, mnogo obrazov nemoči.

In — mogoče je v tem središču težav — to razdrobljeno deželo vodi partija, ki ni bila, kot je pred nedavnim zapisal mislec in družboslovec Tadić, nikoli razstalinizirana. Po zlomu z Moskvo je ta partija ostala bolj ševiška: uveljavil se je demokratični centralizem, možnost kritike je bila le na papirju. Trditve o moskovski nezmotljivosti, ki so jo 1948 zavrgli, so nacionalizirali: nezmotljiv je postal Beograd. Potrošniški val, razne ustave, mnoge reforme gospodarstva in upravljanja niso spremenile ničesar. Jugoslovani so bili — tako Tadić — vzgojeni kvečjemu k potrošništvu, zadovoljni,

neumni državljani, ki dobe v svojem potrošniškem okolju vse, kar jim srce poželi, in molče. Pootročenje in srkanje primitivizma prek skupnega življenja, pod kot svinec težkim svetovnonazorskim plaščem.

Vojislav Kostunica, član skupine Praxis, pravi: „Sistem je bolan. Partija je po izročilu nestrpna. Vedno se je od drugače mislečih oddaljila, vsi so bili pometeni. To je imelo resno posledico: partija, ta partija se ni nikoli naučila poslušati.“

Branko Horvat, najsijajnejši državni gospodarstvenik in predlagan za Nobelovo nagrado, se je pred nedavnim pritoževal, da ga dva predsednika zapovrstjo, med njima sedanj, nista hotela sprejeti, niti nista bila pripravljena vsaj prebrati njegove predloge za rešitev sedanjke krize: „Stalinsko-kominternski običaj. Vsa vzpodbuda prihaja od zgoraj, nihče ne vidi stvari boljše kot modro vodstvo.“ Demokracija ostaja v tem sistemu samoupravljanja omejena na prag delovnega mesta. Od tu naprej vé partija vse boljše.

S svojo celotno krizo je Jugoslavija že zdavnaj prešla točko, ko so lahko kritiko potlačili: težave so previsoko nakopičene. Nikogar več ni, ki bi besedo „kriza“ prikrival. Tisk se izživlja, razumniki lahko kritizirajo voditelje in celó sistem. Istočasno pa načelneži brusijo nože. Presni boji dobivajo vse ostrejša oblika: maske padajo in šele sedaj postaja jasno, kako je stalinistični sistem v vodstvu še vedno močan.

Srbska akademija znanosti, ki je sestavila kritično spomenico, je bila, še preden je bila ta objavljena, obsojena kot „gneздо buržujsko-reakcionarne miselnosti“. Tu ni težko pristati v enem številnih taborišč, ki so jih zgradili državni načelneži, kajti brž ste sovražnik in izbira nalepk je številna: anarho-liberalec, desni buržuj, ultra-levičar, nacionalist, kominformist, član pete kolone, sovražnik delavskega samoupravljanja, komolčar. Seznam načelnežev je zelo bogat, kadar gre za to, da podčrtajo svojo pravico do političnega monopola. Za tankočutnost ni več prostora. Nože brusijo tako ostro, da je češkoslovaški poslanik, eden od Husakovih sinov, ob tem ne le izrekel veliko priznanje, marveč celó videl možnost svetovnonazorskega sodelovanja.

Branko Mikulić, Bošnjak, znan po svoji načelnosti in odločnosti, ki si je že polomil zobe zaradi tega, ker države ni mogoče vladati, vidi rešitev predvsem v okrepitevi centralne oblasti na račun republik. To je rdeča nit, ki se vleče skozi ustavno reformo in skozi protiinflacijski program. Pero Sparavalo: „Program utegne biti

uspešen, če ga bodo republike, ki ga morajo sprejeti, tudi uresničile. To ne bo lahko: izgubarska podjetja morajo zapreti in svojo birokracijsko dejavnost preusmeriti v obširne družbene potrebe v deželi, ki ne pozna nobene socialne pametnosti. Poleg tega reforme ni mogoče uresničiti brez spremembe ustave, to pa morajo prav tako sprejeti vse republike. Posamične republike bodo imele s tem izgubo, Jugoslavija kot celota pa dobiček, a ostaja še zelo vprašljivo, ali bodo republike to uvidele."

NRC Handelsblad, Rotterdam, 7. nov. 87/10.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG: BEOGRAD: PRELOŽITEV DOLGOV IN PROTIZAHODNE MANIFESTACIJE

Jugoslavija je Mednarodni denarni sklad izreceno zaprosila, da bi jo s sedanjega manj strogega finančnega nadzora spet uvrstil v strožji nadzor posojil. To vrnitev k prejšnjemu načinu nadzora so postavile vlade in banke kot pogoj, da se začno pogovarjati o postavitvi jugoslovanskih dolgov v tujini na trdne temelje. Ob „protiinflacijskem programu“ je jugoslovanska vlada označila, da bo skušala pri zahodnih upnikih doseči, da bi se sedanje letno odplačevanje dolgov v višini 45% vseh deviznih prihodkov spremenilo v 25%-no.

Zahod je načelno sicer pripravljen Jugoslaviji breme olajšati, a po mnenju zahodnih diplomatov stori Beograd trenutno komaj kaj, da bi do svojih partnerjev ustvaril potrebno zaupanje. Jugoslavija je dala v začetku 1987 Mednarodnemu denarnemu skladu in upnikom po njihovem mnenju nepravilne podatke o svoji zmožnosti odplačevanja. Ti so kasneje vodili k njenemu priznanju, da dejansko ni zmožna odplačevati. Posebno ameriški partnerji so bili nad tem ogorčeni in se sedaj kažejo za držane. Dalje pa je v Beogradu opaziti spet vrsto protizahodnih in protievropskih manifestacij, ki pomenijo po mnenju zahodnih diplomatov poskuse določenih krogov, ustvariti v državi razpoloženje proti zahodnim „izterjavcem dolgov“ in izzvati odzive, kot jih skuša trenutno v Romuniji Ceausescu.

Zdi se, da postaja središče teh protizahodnih odmevov politično moštvo sedanjega srbskega partijskega šefa Miloševića, ki je z osebnimi „čistkami“ postalo edina oblast. Beograjski časnik Politika, trenutno agitacijsko glasilo te skupine, je pred kratkim objavil uvodnik, ki se norčuje iz želja zahodnih republik po čim ožjem sodelovanju z Evropo. Prvič, stoji tam, ni Jugoslavija zmožna takšnega zbližanja, in drugič, tega ne bi dovoljevala jugoslovanska družbena ureditev. Ravno to pa so, odgovarjajo temu mnenju, ovire, ki jih skušajo zahodne republike z reformami premagati.

Celotna sedanja politika jugoslovanske vlade vzbuja v očeh Zahoda le malo zaupanja. Sredi novembra je sprejel jugoslovanski parlament proti glasovom vseh slovenskih in dela hrvaških poslancev „protiinflacijski program“. Jugoslovanski časniki in tudi večina gospo-

darskih znanstvenikov je bila edina v tem, da ima vladni program lahko le slabe posledice.

Medtem se je precej neugodnih pričakovanj uresničilo. Posebno v Sloveniji prevladuje zagrenjenost in strah, da se bodo zaradi zamrzitve cen slovenska podjetja v kratkem znašla v velikih težavah. Proti ukrepom glede plač je prišlo do demonstracij najprej v Skopju, kasneje so stavkali delavci tudi v Sloveniji, med drugim v Litostroju, in na Hrvaškem. Slovenske oblasti, v posameznih primerih pa tudi druge republike, so se uprle vladnim sklepom in so določile zvišanje plač.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 22. dec. 87.

DRUŽINSKA PRILOGA: PRAZNOVANJE BOŽIČA — ILEGALNO

Med (sovražnike v letu 1987) sodi brez dvoma zdaj že močno razvpito praznovanje božiča, za katero se je še v zgodnji jeseni govorilo, da mora postati tudi naše kulturno dejanje, pa je zato potrebno omogočiti, da bo temu primerno počaščeno. No, po dveh mesecih so se vetrovi obrnili, kakor da bi šele tedaj začelo močno vleči s severa ali pa morda severovzhoda, pa je bil božič spet položen tja, kamor resnično sodi — se pravi v okrilje družinskega miru in cerkvenih zidov.

Politična zmeda, ki je s tem nastala, pravzaprav ni koristila nikomur — ne socialistični zvezi, ki je vsakor stopila korak nazaj, ne slovenskim kristjanom, ki so že doslej pridno ubogali in praznovali božič v večini tako, kakor je bilo pač dovoljeno (se pravi ilegalno).

Dokler stvari okrog božiča ne bodo jasno opredeljene in se bomo v družbenem življenju delali, kakor da božič je in ga ni — kakor torej za koga, uradno pa ga ni, toliko časa so te reči ilegalne. Madžarska televizija je spored za sveti večer prilagodila duhu in občutjem praznovanja (štejemo pa to državo menda še vedno za deželo realnega socializma — torej tudi praktičnega ateizma), pri nas pa gre vse po starem in zraven pojemo hvalnice perestrojki, ki jo Gorbačov pelje v prvi domovini socializma.

Manj prestrašeni kristjani so za božič vzeli dopust in ostali doma, otroke pa so poslali v šolo, kolikor niso dobili zagotovila, da lahko ostanejo en dan doma. Nam se je primerilo, da je eden dobil „prosto“, drugi pa ne, pa je bilo s tem seveda še enkrat izpričano, kako lépo zmedo smo si zakuhal, ki je toliko večja, ker si kristjani ne znamo ali pa nočemo izbrati dostojnega in človeka vrednega praznovanja.

Šola najinih otrok se je nasploh izkazala pri načrtovanju božičnega praznovanja, saj so dva dni pred božičem pripravili kulturni dan, torej na pol prosto, in s tem v vodstvu šole še enkrat potrdili, kako ta ustanova še ostaja eden trdnih ideoloških obrambnih nasipov, ki ga duh božičnega praznovanja ne bo kar tako odplaval. Pri

—(dalje na strani 13)

Slovenija

Moja dežela

na sploh

BOGATO FILMSKO LETO

Toliko filmov kot lani v Sloveniji že dolgo niso izdelali. Po Tednu domačega filma v Celju, kjer so

bile premiere vseh novitet iz programa za leto 1987, so se krstne predstave vrstile po številnih krajih Slovenije. Tako so film „Ljubezen nam je vsem v pogubo“ po slavnostni premieri v Cankarjevem domu v Ljubljani predvajali še v Škofji Loki, Kranju, na Jesenicah in v več drugih krajih na Gorenjskem. Film „Živela svoboda“ je imel krstno predstavo v Kostanjevici na Krki, nato pa še v Cankarjevem domu na Vrhniki. Noviteta „Moj ata, socialistični kulak“ je doživela premiero v Mariboru, nato pa so jo vrteli v številnih kinematografih v severni Sloveniji. Film „Hudodelci“ je bil krščen v Ljubljani, premiera pa je bila tudi v Kopru, nakar so to stvaritev predvajali še v Piranu, Izoli in drugih priobalnih krajih. Film „Čisto pravi gusar“ je imel premiero v Ljubljani, kjer so ga takoj nato vključili v božični program za najmlajše. Film so predvajali tudi na otoku Cresu, kjer je bili posneti. V tej vrsti novitet je kajpak tudi film „Ljubezni

V zaselek GORENJCE sežejo vinogradi prek vrtačastih Drag iz vzhodnega dela vasi Kot pri Semiču v Beli krajini.

... prosim vse vernike, da mirno in dostojanstveno, čeprav z grenkobo v srcu, sprejmemo položaj, kakor je (da namreč božič ni dela prost dan, op. NL). Take so pač razmere, v katerih živimo. Nočemo prosjačiti za miloščino tam, kjer imamo pravico. Upamo, da bodo razmere čimprej toliko dozorele, da nam bo vrnjeno, kar nam je bilo odvzeto. — Nadškof Šuštar.

DRUŽINA, Ljubljana, božič 87/3.

Blanke Kolak“, ki je bil bolje sprejet v drugih republikah kot pa v Sloveniji.

NAJNIŽJA PLAČA V SLOVENIJI

Slovenska vlada je v skladu z novembrsko ceno košarice življenjskih potrebščin povišala najnižji osebni dohodek, ki zdaj znaša 166.980 dinarjev. To povišanje je bilo v preteklem letu že četrto. 1. januarja 1987 je lahko delavec zaslužil najmanj 66 tisočakov, 1. junija 86.500 dinarjev in 1. novembra 120 tisočakov. Povprečna slovenska plača je proti koncu lanskega leta znašala 350.459 dinarjev.

UMRL VELIKI SLOVENSKI SLIKAR IN GRAFIK

Na Štefanovo je v Ljubljani po daljši bolezni preminil Riko Debenjak, dobitnik mnogih največjih jugoslovanskih in tujih nagrad, med njimi Herderjeve nagrade na Dunaju 1977. Najbolj znan je njegov cikel grafik Magične dimenzije, s katerim je ponesel sloves ljubljanske grafične šole po vsem svetu. Riko Debenjak se je rodil v Kanalu ob Soči 8. februarja 1908. Študiral je v Beogradu na Umetniški šoli in na Višjem akademskem tečaju. Iz-

Vas **PREDJAMA** je znana po gradu, sezidanem v veliki duplini sredi visoke skalne stene, 10 km od Postojne.

...je povedal (Ciril Zlobec) doživljal iz petdesetih let, ko je bil urednik literarne revije *Beseda* in se je znašel pred toživcem, ker je objavil besedilo, v katerem je opisan drill v naši vojski... Za isto besedilo je bil čez dvajset let Lojze Kováčič nagrajen s Prešernovo nagrado, se pravi državnim priznanjem.

TELEKS, Ljubljana, 10. dec. 87/13.

članov v Zvezo komunizma na božični dan so v Črnomlju izročili tudi državna odlikovanja. Rade Vrlinič je dobil red republike z bronastim vencem, Jože Zabukošek red zaslug za narod s srebrno zvezdo, Milan Pirš in Lidija Saje red dela s srebrnim vencem, Stane Šimenc medaljo zaslug za narod, Lojze Šterk pa priznanje republiškega sekretariata za ljudsko obrambo.

KOČEVJE

Tone Anderlič, predsednik republiške konference ZSM Slovenije je 30. decembra prerezal trak in tako odprl mladinski klub Škorc v Kočevju. V kratkem govoru ob tej priložnosti je dejal, da mladina ugotavlja, da ni vse tako, kot se je učila v šoli o bogati naši družbi, bratstvu, enotnosti itd. V praksi se je tudi pokazalo, da se je treba za vsako stvar posebej boriti.

KOSTANJEVICA

V Iskri-industrijski elektroniki so po letu dni dogovarjanj pričeli sodelovati z japonsko tovarno Minolta. V tem času iz tovarne že prihajajo doma sestavljeni fotokopirni stroji te znane tovarne. Štiri tipe teh strojev bo sedaj mogoče za dinarje kupiti tudi doma. Za devize pa bo še vedno mogoče kupiti Minoltine fotokopirne stroje tudi pri Ferromotu v Mariboru.

od tu in tam

ANDREJCI

Prejšnji mesec je 38 krajanov Andrejec in sosednje vasi Krnci prišlo do telefona. Velja omeniti prostovoljno delo ljudi, ki so med drugim postavili drogove, izkopali jarke in pomagali pri polaganju kablov. Tako so se uresničili dogovori z delovno organizacijo za PTT promet v Murski Soboti, pri čemer je vsak novi naročnik plačal za priključek okrog milijon dinarjev.

ČRNOMELJ

Ob slovesnem sprejemu novih

Kakšna vlada bo sledila tej, če se bo čez pol leta izkazalo, da ni nič naredila? Ali ne bo iz istega gnezda, kot je sedanja? Dokler se ne bo spremenilo gnezdo, ni mogoče pričakovati bistvenih sprememb na boljše.

TELEKS, Ljubljana, 10. dec. 87/13.

BLOKE, nad 700 metrov visoka kraška planota, je znana predvsem po tem, da Bločani zaradi dolgih zim že nekaj stoletij uporabljajo smuči.

KOPER

Sklep skupščine Izobraževalne skupnosti Slovenije o akontacijah, s katerimi naj bi zmanjšali razlike pri učiteljskih plačah, je verjetno odločilno vplival na to, da so učitelji in profesorji dveh koprskih srednjih šol na skupnem zboru danes sklenili prekiniti stavko oziroma izredno stanje, ki je trajalo od 7. decembra. Odločili so se, da bodo spet začeli izpolnjevati vse svoje učne obveznosti. Stavkovnega odbora pa s tem še niso razrešili in mu naložili, naj spremlja razmere in se vključi v delo odbora za usmerjeno izobraževanje pri Izobraževalni skupnosti Slovenije, ko bo ta razpravljal o plačah.

KRŠKO

SOP Krško šteje med večje delovne kolektive v krški občini in hkrati tudi med najbolj uspešne. Posebej velike uspehe so dosegli v zadnjem času, ko so precej povečali izvoz in proizvodnjo tiste industrijske opreme, ki smo jo doslej uvažali. Bogatejši razvojni in proizvodni program pa je tudi plod načrtno kadrovske politike, ki je zadnja leta pripeljala v delovno organizacijo vrsto visoko usposobljenih strokovnjakov. V skladu s takimi usmeritvami narašča tudi delež znanja, ki ga vlagajo v svoje

proizvode. Za svoje proizvodnje in poslovne uspehe je SOP Krško dobilo veliko priznanje medobčinske gospodarske zbornice za Posavje.

LJUBLJANA

Retrospektivna razstava kiparskih del Franceta Goršeta je bila v Moderni galeriji v Ljubljani, kjer so jo odprli 23. decembra lani, na ogled pa je bila do 31. januarja. Razstava je vzbudila veliko zanimanje obiskovalcev, saj je umetniškovo delo zdaj v domovini prvič predstavljeno tako, kot zasluži. Omeniti pa moramo, da je Gorše, sicer dolenjski rojak iz Zamosteca pri Sodražici, to priznanje dobil šele po smrti. Lahko pa bi ga še, ko je bil živ, vendar so razstavo, ki so jo pred leti pripravili v Kostanjevici, postavili pa v Lamutovem likovnem salonu, morali razdreti in preklicati otvoritev.

LENDAVA

V vzgojnovarstveno organizacijo v lenadviski občini je bilo septembra vključenih 1945 otrok, od tega 110 otrok do 3 let starosti in 284 otrok v šesturnem programu priprave na šolo. Finančni položaj v vrtcih je težak, saj se materialni stroški hitro povečujejo. Poseben problem v zadnjem času je tudi neredno plačevanje vzgojnovarst-

venih storitev, vedno več je dolžnikov. Program otroškega varstva, ki je bil sprejet z letnim načrtom, bodo kljub težavam uresničili, boji jo pa se prihodnjega leta, saj bo denarja primanjkovalo.

MARIBOR

Časi Višinskega še niso preteklost, saj živimo v svetu moči, vsako moč pa je mogoče zlorabiti. Tudi naša zakonodaja, predvsem pa praksa posameznikov in skupin ni nedovzeta za zlorabe predvsem zaradi napačnih ali ohlapnih zakonskih določil, je med drugim de-

Žičnica na VOGEL nudi veličasten razgled na Bohinjsko jezero in na gore krog in krog. Na vrhu stojita brunarici Burja in Murka.

Pevsko srečanje otrok veroučnih skupin v Turnišču v Prekmurju. Petje vodi župnik in pisatelj Lojze Kozar.

jal dr. Zvonimir Šeparović na okrogli mizi v Mariboru, ki jo je pripravilo uredništvo študentskega lista Kate-dra.

O nekaterih aspektih zlorabe moči v pravu, medicini in psihiatriji so številnemu mariborskemu avditoriju predavali pravnik mag. Drago Demšar, psihiater dr. Ana Rojnik, pravnik dr. Vladimir Šeks, pravnik in predsednik svetovnega viktimološkega društva dr. Zvonimir Šeparović. Medtem ko je mag. Demšar problematiziral predvsem sankcioniranje drugače mislečih, ki jih včasih zmelje pravosodno kolesje, čeprav v zakonu piše, da „se stališče, ki je drugačno od

uradnega, kaznuje“, je dr. Šeks navedel nekaj konkretnih primerov zlorabe psihiatrije v sodne name-ne. Dr. Ana Rojnik in dr. Zvonimir Šeparović pa sta tudi protestirala proti rabi elektrošokov.

Do zlorab v psihiatriji prihaja po mnenju dr. Ane Rojnik prav zaradi tega, ker je danes „človek v zdravniku v krizi“.

NOVO MESTO

Novomeški fotograf Bojan Rado-vič, „fotograf notranjih, intimnih razpoloženj in impresij“, kot so ga označili, ko je razstavljaval v ljubljanski galeriji Ars, bo imel v bližnji prihodnosti samostojno raz-stavo v dunajski galeriji Faber. Največja prireditev, na kateri se je do zdaj predstavil, je bila razstava v Cardiffu novembra in decembra lani. Pet fotografij je razstavljaval skupaj z deli slovityh mojstrov foto-grafije, kot so Ralph Gibson, Diane Arbus in Bill Brandt.

SEŽANA

Šest jamarjev arheološke skupi-ne sežanskega jamarskega društva je v Peštažovči jami pri Sežani

našlo več ostankov, za katere me-nijo, da so iz bronaste dobe. Kot je povedal Viktor Saksida, vodja te sekcije, je vhodno brezno v jamo globoko približno 40 metrov, njen vodoravni del pa je dolg 210 me-trov. Na koncu so v naplavinah odkrili dele razbite keramike z več nastavki posod, koščeno šilo, dele človeške lobanje in čeljusti ter ži-valske kosti, ki naj bi bile po prvih ocenah stare skoraj 4000 let. Nekateri deli keramike so po-slikani z ornamentami.

Jamarji sklepajo, da je bila v bližini jame v bronasti dobi nase-ljena pečina, katere prebivalci so bili žrtve poplav. Najdbo bodo v kratkem proučili tudi sodelavci In-stituta za arheologijo SR Slovenije.

SLOVENSKA BISTRICA

V grajski kleti bistriškega gradu je na priložnostni slovesnosti pred-sednik bistriškega turističnega društva Nikolaj Murko odprl turi-stične dneve, ki jih za poživitev utripa in v prizadevanjih za lepše urejeno mesto letos prvič prirejajo člani domačega turističnega društ-va. Na razstavi so bili na ogled pogrinjki in kulinarčne posebnosti tega dela Slovenije, izdelki članov pionirske zadruge osnovne šole Minke Namestnik-Sonje, turistič-nega podmladka s Spodnje Polska-ve in etnografskega krožka.

VELENJE

V delovni organizaciji Gospo-dinjski aparati Gorenje so izdelali več kot milijon in pol velikih go-spodinjskih strojev.

Na tuje trge, večinoma tehnološko zahtevne, so izvozili za 107 milijonov dolarjev gospodinjskih strojev, ob tem pa nekaj denarja namenili obnovi. Tako so v obratu zamrzovalnih skrinj posodobili montažo, v Slovenski Bistrici pa je stekla izdelava programskih stikal za pralne stroje itd.

Nekaj vprašanj (pri pogo-voru Zlobca s Smoletom na Zemonu 4. dec.) je bilo o tem, da „poteka evidentir-anje za vodilne funkcije v republiki in državi le znotraj članov ZK, to pa postavlja na laž samoupravni sociali-zem, saj nimajo vsi ljudje enakih možnosti.“

TELEKS, Ljubljana, 10. dec. 87/13.

med vrsticami

(nadaljevanje z 8. strani)

najmanjšem v vrtcu pa so prav tako potrdili, da so stvari na moč resne že v nežni dobi. Že vrsto let malčke obišče dedek Mraz prav na božič, in tako je bilo tudi letos, zato naši otroci niso imeli posebnih možnosti, da bi spoznali tega simpatičnega dedka z mrzlega severa. Tako bo tudi za najmlajšega ta dedek še nekaj časa Miklavž, dokler ne bo sam doumel, da gre za bistveno razliko, ker sta vendarle ta dva dobrotnika ne le različnih ver, ampak kar nasprotnika.

V poslavljaljočem se letu so nas spet burili duhovi, ki vstajajo na Koroškem, kjer bi slovenske otroke radi dali v geto. Res gre za nizkotne namere, toda obenem so nam te reči prišle ob pravem času; kajti če domá nisi dovolj pameten, tedaj je zelo dobro, če imaš kje koga, ki počenja še neumnije stvari od tebe, pa vse svoje sile usmeriš tja in se s tem sam pokažeš lepšega, kot si v resnici.

Obenem so naša sredstva javnega obveščanja prav prijazno pisala tudi o pomembnem kulturnem in za kristjane verskem dogajanju, ki je teklo decembra na Koroškem, o Drabosnjakovi Pastirski igri oz. igrokazu o Kristusovem rojstvu, ki bo menda prišlo tudi k nam v draveljske cerkev. Lepo je, da so naši časopisi temu pomembnemu dejanju slovenskih koroških kristjanov namenili tolikšno pozornost, manj pa je razumljivo, da naslednj iz tega še niso potegnili kakšnega pomembnejšega sklepa tudi za nas na slovenskih tleh v republiki Sloveniji. Obiski igre v šentiljski cerkvi so, kakor so pisali tudi časopisi, pokazali, da je tudi med Slovenci to stran meje veliko zanimanje za take prireditve, pa se zato postavlja vprašanje, kdaj in kje bomo take stvari spravili skupaj doma, kjer bi morali kristjani tudi na tak način opozarjati nase, kakor to delajo naši Korošci, da opozarjajo na svoje slovenske in krščanske korenine. Dokler bomo morali gostiti brate z onstran meje (radi jih bomo sprejeli medse in tudi prav je tako), ki nam bodo kazali, kako čustvujejo, živijo in verujejo, da bi tudi mi čustvovali in verovali z njimi, toliko časa se seveda ni mogoče preveč trkati po prsih, kako smo odprta in demokratična družba, ki je vedno pripravljena sprejeti vse, kar je dobro in plemenito, kar prihaja iz srca in za človeka.

DRUŽINSKA PRILOGA, Ljubljana, jan. 88/16.

NRC HANDELSBLAD:
PARTIJA SE OTEPA, DA BI S KOM DELILA OBLAST

„Ne primerjajte Jugoslavije z Zahodom!“ pravi mlad ekonom. „Tu se odzivamo drugače.“ Je pravkar oženjen. Zasluži „prav toliko kot jaz leta 1979, ko sem začel kot vajenec“, 400 goldinarjev na mesec, a on v državi, kjer je potrošniško blago dražje kot v Holandiji. Ima

samsko stanovanje, ki ga bo treba prezidati in opremiti. Edino, kar ima, je mlza — kupljena s posojilom. Njegova žena, učiteljica, zasluži „napitnino“. Kmalu bo prišel otrok. Nimata nobenih prihrankov, kajti, kdor pri 200%-ni letni inflaciji hrani, je pogorel. „A Jugoslavije ne smete prestaviti v zahodni svet! S poklicnega, znanstvenega vidika je stvar brezupna. A še dolgo ni vsakdo obupan. Tudi jaz ne.“

Kako se odzivajo ljudje na krizo jugoslovanskih razsežnosti? Kako je mogoče preživeti izvotlitev življenjske ravni, ki traja že osem let? Kako je, če morate osem let, mesec za mesecem, ugotavljati, da rastejo cene hitreje kakor dohodki, če mnogo podjetja ne morejo več svojih delavcev plačati po mesece dolgo? Kako je, če zaslužite 150 tisoč dinarjev (330 goldinarjev) na mesec, t. j. 5000 dinarjev na dan, pa stane sekljan zrezek 700 din, šminka 5000 din, pivo 700 do 1200 din, srajca 7000 do 35.000 din, moški čevlji 60.000 din, barvni televizor en milijon din?

Mlad arhitekt: „Govorijo o maločem drugem kot samo še o krizi, o preživetju. Mnogo je nevoščljivosti, vsakdo je brž ob živce, mnogo je preprirov za prazen nič. Vsakdo bi potreboval dvakrat toliko denarja, kot ga dobi.“

Še nikjer ni prišlo do družbenih nemirov. A časopisi svarijo in družboslovci raziskujejo skrajno mejo znosne življenjske ravni. 60% Jugoslovancev — vseh je 23 milijonov — živi na meji uboštva ali v uboštvu, štiri milijone si jih pritruje pri jedi in število alkoholikov se je dvignilo na dva milijona, t. j. skoraj 10% prebivalstva. List Večernje Novosti je za svoje bralce izračunal, da morajo revni, ki potrebujejo zimski plašč — in ti so se od lani podražili za 300% — delati samo za en gumb en dan.

Prof. Silvano Bolčič v Beogradu: „Ne vemo, kje leži skrajna meja znosne življenjske ravni. Pravzaprav smo pričakovali socialne težave. Za skrajno mejo ne bomo vedeli, dokler je ne bomo dosegli, a takrat bo prepozno.“

Jugoslovani imajo na voljo skrita pomožna sredstva, s katerimi si pomagajo proti posledicam krize. Med njimi je najvažnejša povezava med mestom in deželo.

Modroslovec Zoran Djindjić: „Po vojni je komunizem široke množice prebivalstva s kmečko omiko skvaril: kmetje so postali meščani, ne da bi bili prenehali biti kmetje. V Jugoslaviji je navada in je dovoljeno, da se v času žetve prijavi na bolniško, da lahko delate na kmetih. In s te strani je ta mešanica med meščanskim in kmečkim komunizmu hvaležna, da se ne čuti od krize tako prizadeto.“

Ekonom: „Za preživetje smo hvaležni pojavu, ki ga v Srbiji imenujemo „moba“. Moba je neke vrste samopomoč, ki ni le v tem, da si sposodite skodelico sladkorja, temveč zajema družino na zelo široko, prijatelje, znance, nečake nečakov in vaščane ali bivše vaščane. Kdor zida v neki vasi hišo, vključi v zidavo vso vas: in hiša stoji v enem dnevu. Za mesto veljajo ista pravila. Meščani imajo npr. kos zemlje za hišo. Ljudje, ki so

(dalje na strani 29)

josip jurčič

deseti brat

Vaški možje pri Obrščaku živahno modrujejo, zakaj je moral Kvas od tod. Prvi meni, da zato, ker se je ženil pri graščakovi hčerki, pa je bil za to preraven, drugi, da je sam šel, ker so ga dolžili, da je bil ranil Marijana. Tretji vé, da je odšel Kvas na Dunaj, kjer ima cesar hišo. Potem ugibajo o cesarju in cesarici. Prileten mož meni, da ima cesar vsaj toliko vrta, da posadi kakšno zelje ali solato. Drugi ga zavrne, da vendar cesarica ne kuha sama, ampak ima za to kuharico ali pa še dve.

„No, če vi veste boljše, pa vedite!“ reče kmetič in si malo užaljen, da so vsi potegnili z Matevžkom in ni obveljala njegova, natlači pipo tobaka in molči.

Krjavelj je prišel v tem hipu in že na vratih

Lovre Kvas pride po maturi za učitelja na grad Slemenice, kjer se zagleda v domačo hčer Manico. Tudi ta ga ima rada, a morata ljubezen skrivati, ker si Manico obeta tudi Marijan, sin sosednjega graščaka Piškáva. Marijan zagrozi Kvasu s smrtjo, če se v enem tednu ne spravi s Slemenic.

Med Marijanom in desetim bratom Martinkom pride do spopada, kjer Martinek sproži nehote puško proti sebi, potem pa z njo lopne Marijana po glavi — oba sta težko ranjena.

Deseti brat razodene Kvasu svojo zgodbo. Piškáv je njegov oče, ki je svojo prvo ženo, Martinkovo mater, zavrnil, ta pa je znorela. Piškáv je tudi Marijanov oče in Kvasov stric. Kvasa odpeljejo v ječo, češ da je on ranil Marijana.

Ponoči obišče Piškáv umirajočega Martinka. Potem napiše poslovilno pismo Marijanu. Poslej ga ni videl nihče več.

vprašal krčmarja: „Ti, glej ga! Zaupaj mi ga en lunek, pol fraklja, žganega! Smolnjak bom poprodal in ne bom te pozabil!“

„Ti rad pozabiš, Krjavelj!“ odgovori krčmar.

„E, ne bodi, ne bodi! Zaupaj, zaupaj! Saj ti ni zraslo na srcu, ampak Hrvat ti ga je pritovoril na konjskem hrbtu,“ prosi Krjavelj in krčmar ni bil neusmiljen ter je prinesel žganja.

„Saj ti lahko plačuješ, Krjavelj! Deseti brat, ki je pri tebi umrl, je imel dvajsetice,“ reče eden kmetov.

„Ka-je?“ vpije Krjavelj, naenkrat ves srdit, ko je imel v roki glažek. „Cucek ga podiši, desetega brata, figo mu bom pokazal, takole, ko se snideva na onem svetu!“

„Zakaj si tako hud?“

„Kaj? Ali se ni spodobilo, da bi bil jaz, ki sem ga pasel in imel pod streho in pred muhami branil, dobil po njem kakšen denar?“

„Ali nisi dobil ničesar?“ ga vpraša Matevžek.

„Nič! Toliko ne, kakor je vredno to žgano vince!“ odgovori Krjavelj. „Jaz sem bil pomorski vojščak, imel sem sabljo in, kjer sem bil, povsod so me imeli v čisljih. Ta prekanjenec mi pa tako naredi! Le čakaj, to mu bo škodilo! Če Bog mene

sliši in vidi, on ni zveličan. To je krivica, taka, kot tisti mutasti greh, ki vpije v nebesa.“

„Saj lažeš. Gotovo si kaj pograbil, pa tajiš kot gad nogé.“

„Kaj sem pograbil? Kaj? Tri umazane dvajsetice sem našel, to je vse! Kaj sem pograbil? In pa tiste njegove čevlje imam doma na polici. Pa so mi še v urbasih preozki! Deseti brat je imel pa še eno butaro bankovcev, bogve koliko. V ruto je imel zavite in zmerom jih je nosil pri sebi, v nedrju. Ko je ležal, jih je imel v zglavju. V ruto je bilo zavito in povezano in nekoč sem videl, da je notri čudno pomalan papir. Kaj pa je bilo tisto, če niso bili bankovci? In ko je umrl, sem tisto povsod iskal, pa ni bilo nikjer. Kam je prešlo? Gospôda so vzeli, ta lakomna gospôda!“

„Katera gospôda?“ vpraša krčmar.

„Kaj ti vem, kateri je vzeli! Tri dni poprej, preden je Martinek umrl, so bili pri njem trije. Tisti Kvas, ki ga ni več na Slemenicah, fajmošter in stari s Poleska, ki je zdaj pobegnil, kakor pravijo.“

„Gospoda fajmoštra menda vendar ne boš dolžil tatvine!“ pravi Matevžek.

„Kaj,“ vpije Krjavelj, „zakaj je bil pa tako lep pogreb? Pogreb in maša velja denar!“

„To je vse plačal mladi Dražar, ki mu je deseti brat skopal zaklad. Le molči, Krjavelj, in pazi, kaj govoriš!“ ga svari krčmar.

„Tako sta pa onadva kradla. Naj! Saj jima ne bo nič zaleglo, če Bog mene sliši. Človek bi si kupil vsaj še eno kozo, ko ne bi bili ti lakotniki požrli bankovcev.“

In prav milo se je Krjavlju storilo. Ni se dajl mo-žem prepričati, da morda deseti brat ni imel bankovcev, ampak kakšno drugo pisanje. Kako je bilo Krjavlju pri srcu hudo, uťegne popolnoma umeti le tisti, ki je kakor on skusil, kako človeka žre in peče, če vidi, da mu je spolnitev dolgega upanja splavala po vodi.

Ker pa vemo, da je med našimi bravci blage volje le malo takih, ki bi poznali žalost in otožnost po kozi, ki bi lahko bila, pa je ni, se bojimo, da prav večina ne bo umela Krjavljeve reve in nadloge. Zakaj še kmetje, Krjavljevi znanci, ki so bili vrh vsega še sami kozarji, niso umeli Krjavljevega srca ali ga vsaj niso hoteli umeti. Brezsrčno so se ubogemu možu smejali.

Krjavlja, ki si je bil dobro v svesti, da je pametnejši kot vsi ti praznoglavci, je to posmehovanje malo jezilo in, da bi svojo misel še bolj zatrdil in se tako malo maščeval, je začel še bolj rentaćiti in kleti desetega brata, ki mu ni zapustil ničesar razen premajhnih čevljev in treh dvajsetic.

Zima v OVČJI VASI blizu Sv. Višarij. (Foto V. Žakelj)

A kmetje niso hoteli biti niti tukaj njegove misli: hvalili so desetega brata, rekši, da je škoda, da je umrl, in Matevžek se je celó predrznil Krjavlja poučevati, da govori pregrešno, če koga, ki je umrl, tako obira.

To je bilo pa poštenjaku vendar preveč. Klobuk je potistnil ježno na glavo, vse žganje izpil naenkrat in zavpil: „Kaj, vi boste meni pravili, kaj je greh? Pa vi? Kaj boste zame plačevali ali kako? Vi vsi vkup ne veste niti, kdaj ste siti! Jaz sem bil pomorski vojščak, svet sem obhodil, pa me ni nihče učil, kaj je greh! Učenega Hrvata sem imel na barki za prijatelja, on je vedel več kot vsi vi, pa me ni učil, kaj je greh.“

In odhajaje zaloputne Krjavelj za seboj duri, da se je vsa Obrščakovina potresla.

Po Krjavljevem odhodu se je nekaj časa pletla govorica o njem. Kmetje so ga sodili in obirali po svoje, kakor so najboljše vedeli in znali, in so prišli tako na njegov smolnjak, na dobra kola in na kmetijo sploh. Naposled se je pa po stari navedi pomenek tako zasuknil, da so zopet govorili o prvi reči, o Kvasu in desetem bratu.

„Tedaj je vendarle umrl, Martinek!“ reče eden izmed mož. „Pač ga je škoda! Znal je lepo govoriti, kadar se je pripravil. Takega ne bo nekaj časa ali pa nikoli več.“

„Kaj menite, vendar je to čudno,“ pravi Matevžek. „Človek živi, vesel včasih, včasih žalosten, nazadnje ga pa zmanjka. Že čez tri leta ne bo nihče vedel, da je deseti brat živel. Komaj kdo izmed nas ga bo še pomnil, kakšnega lica je bil.“

„Saj smo ustvarjeni za nebesa, kakor pravijo naši učenci. Naj bo, kakor je božja volja,“ odgovori drugi.

„Šembrano lep pogreb se je bil napravil,“ pravi krčmar.

„Kajpak!“ odgovori Matevžek. „Kadar boš umrl ti ali pa jaz, ne bo svet tako skupaj vrel, tako je govorjeno po pravici. Posebno gosposkega ne bo nobenega za teboj. Pri pokopavanju je bil graščak, Vencelj, tisti Kvas in vedi ga Bog, če še kdo, kali.“

„Tistega Kvasa ni bilo potlej več videti, kar so desetega brata pokopali,“ dostavi krčmar.

„Veste, kaj bom jaz rekel, možje!“ se oglasi kmetič, ki je bil ostal v prepiru o cesarju v manjšini, „nič ne skrbim, kdaj bom umrl, in malo mi je za to mar, ali bo šel za menoj za pogrebom kakšen gosposki človek ali ne. Jaz sem včasih,

kadar nisem mogel spati, premišljeval in pravim, da ima Bog kmetovo molitev rajši kot gospodovo. Saj še ne vem, ali gospôda kaj moli ali nič. Le v cerkvi ga poglej! Pokonci stoji in še z usti ne gane. Bog ima kmečko molitev rajši kot gosposko, zato ker kmet opravi več molitve.“

„Kaj še, ti nič ne veš,“ se oglasi brž Matevžek. „Če gospod stori le križ, pri Bogu menda zaleže več kot tvoj cel roženkranec. Le poglej v pratiko, kjer stojé svetniki malani, črni in rdeči! Pa razbiraj svetnike in boš videl, da so vsi gosposkega stanu! Ta ima namalano škofovo palico, ta kraljevo krono, ta ima bukve v rokah. Kmeta pa med svetniki in svetnicami ne najdeš.“

Oni mož zardí od jeze, da se mu njegova beseda spet zavrača. Koj se pa domisli nekaj, veselo udari ob mizo in zavpije: „Ni res, kar praviš! Sveti Gol v pratiki nima zraven sebe namalanih ne bukev ne škofove kape, ampak na rami nese panj čebel. Kdo pravi, da ni bil kmet, če nosi čebele?“

„Jaz pravim!“ vpije Matevžek. „Ti ne veš prav. Le poslušaj, bom jaz povedal! Zakaj se pa pravi v pregovoru: Sveti Gal panj čebel ukradl? On ni bil kmet in čebel ni imel v lastnem uljnjaku, ampak pri sosedu jih je bil ukradel. Zato je delal pokoro in šel potlej v nebesa za svetnika.“

„Nemara da je res tako,“ pravijo drugi.

Oni kmetič malo pomisli, vdrugič udari ob mizo in pravi: „Pa je vendar tudi en kmet svetnik, reci-te, kar hočete! Zakaj se pa o svetem Zidoriusu po-je, da je bil kmet in je ovčice pasel, na Oljski go-ri, trinajst let?“

„Nu, naj bo!“ pravi Matevžek. „Pa tega ne veš samo ti. Tudi mi vemo, da je bil sveti Zidorius po-prej kmet! Pa preden je porajtal s svetim Petrom, da ga je spustil med svetnike v nebasa, je stopil v žolnirski stan, kakor pravi pesem. Saj se poje: ‚Zvesto je cesarja služil, še bolj pa Gospod Bogá.‘ Ali se ne poje tako?“

„Naj se!“ odgovori oni. „Obrščak, kaj sem dol-žan?“

„Nikar še ne hodi!“ ga tolaži krčmar.

„Nočem, da bi se kdo ujedal in mi ovrgel vsako besedo. Kar vem, to vendar vem, ne? Naj pa Ma-tevžek govori, ki vse ve in zna!“

„Toliko že kot ti! Zgaga sitna!“ se huduje Ma-tevžek.

„To se ve, pratiko boš naredil!“ pravi oni, plača in v jezi odide.

Možje dobro oberó tudi tega in, ko jim zmanjka besed, govore zopet o desetem bratu, ugibaje, ka-ko čudno je to, da je umrl, kje neki se je rodil, koliko je vedel in druge preimenitne reči, katerih ne bomo razkladali.

TRIINDVAJSETO POGLAVJE

*Že truplo moje bo trohnelo,
in glej... pa kaj sem in kako,
to pač ne bo ljudi skrbelo.*

Lermontov

Čeravno ni največje gorje, ki lahko človeka za-dene, smrt, nam bo vendar vsakdo pritegnil, da je zdravje največja dobrina. O tem je pač preverjen, kdor po dolgi bolezni zopet prvič stoji ozdravljen pod prostim nebom z nekim nepopisnim občut-kom, kakor da bi se danes rodil, kakor da bi bilo vse okrog njega novo in bolj prijazno kot kdaj prej.

Te občutke je imel Marijan, ko je nekega jutra zopet prvič čez dolgo sedel pred hišo.

Njegov priletni oče je prav slutil, ko je odhajaje mislil, da se utegne sina lotiti še druga bolezen. Zdravnik Vencelj je imel dokaj posla in hoje, pre-den ga je ozdravil. Šele danes mu je dovolil, da sme iti kam iz hiše, dasi ga je svaril in mu zabi-čeval, naj se še vedno varuje.

Toda čisto veselje spet pridobljenega zdravja so Marijanu kalile druge misli. Očeta ni bilo in nihče mu ni mogel povedati, kam je šel. Zdravnik Ven-celj, ki je prihajal na Polesek vsak dan, mu ni ho-tel povedati ničesar več, kakor da je potoval ne-

kam po opravih. Slemeniški graščak, ki ga je tu-di sem in tja obiskoval, je še manj govoril, in sta-ra Krivčevka ni vedela povedati drugega, kakor kar je videla tisto noč. Dejala pa je vedno, da mo-rajo na Slemenicah več vedeti, ker je bil stari na-zadnje tam, kakor so ljudje pravili.

„Danes moram za gotovo zvedeti,“ si je mislil Marijan, vstal s sedeža in počasi koračil proti Sle-menicam. Noge so se mu pod kolenom šibile, tako da je potreboval do graščine trikrat toliko kot dru-gekrati.

Marijanovega očeta ni bilo in nihče mu ni mogel povedati, kam je šel.

Prvo je videl Manico, ki je sedela pod lipami pred gradom. Od zadnjega časa je bila zelo spre-menjena, bolj bledega in upadlega lica.

Ko ga je zagledala, jo je za hip oblila lahna rde-čica, vstala je in mu segla v roke rekoč: „Marijan . . . že na nogah? To me veseli prav iz srca. Naj bom na Slemenicah prva jaz, ki želi, da bi ti zdravje ostalo stanovitno! Usedi se, nemara si še slaboten!“

„Spremenila si se, Manica! Morda si bila tudi ti bolna?“ pravi Marijan.

„Ne, zdrava sem.“

Oba sta potem sedela nekaj časa tiho. Marijan je gledal v tla, deklica pa v svoje delo.

„Manica,“ spregovori zopet Marijan, „nikdar te nisem še videl tako blede. In zdiš se mi prav ža-lostna. To pa tudi mene boli, zakaj skupaj sva zrasla in vselej sem te imel rad . . .“

Mladeniču je beseda zastala. Videlo se je, da res čuti, kar pravi.

„Hvala ti! Lahko je, da se motiš . . . Ali si da-nes prvič vstal? Ali ti ne bo škodovalo, da si se precej spustil tako daleč?“ vpraša Manica, da bi speljala pogovor na drugo stran.

„Zmeniva se do kraja!“ pravi Marijan. „Kakor mi je pripovedoval predčerašnjim gospod Ven-celj, sem vzrok, da si žalostna, jaz. To reč sem natanko premišljal, tega pa nisem menil, da ti bo šlo tako do srca. Kajne, da sem pravzaprav vzrok jaz?“

„Jaz ne bi nikogar dolžila. In tudi ko bi bil res vzrok ti, vem, da si nedolžen in ne moreš ničesar predprugačiti. Pa te prosim, ne govori o tej reči!“

Zopet nastane malo časa molka.

„Kajne, Manica, da mi ne zameriš? Ko ne bi bil jaz s Kvasom na Skalah, vsega tega ne bi bilo. Pa ko bi še enkrat tako prišlo, bi drugače ravnal, že zaradi tebe. Pokoro sem storil . . .“

„Prosim te še enkrat, govoriva o čem drugem!“ je dejala deklica. „Zameriti ti ne morem in ti nimam kaj.“

„Pa ostaneva prijatelja, kajne?“ pravi Marijan.

„Od moje strani gotovo!“

„Ali veš, kam so šli moj oče?“ vpraša mladenič čez nekaj časa.

„O tem ti pa ne morem ničesar povedati. Zadnji večer so bili pri nas. Oče ali mati ti bodo morda utegnili kaj razjasniti.“

„Ali ni to čudno in zame žalostno? Nobenega človeka nimam razen očeta, pa me pusti na smrtni postelji in gre, da nihče ne ve kam, morda po majhnih opravkih? Tebi lahko povem, da mi je prav hudo, drugemu bi ne mogel.“

„Ni prav, da tako misliš. Gotovo je imel tvoj oče važne opravke, da te je pustil.“

Zdajci je prišel iz veže graščak Benjamin in, ko je opazil Marijana, ga je vesel pozdravil in se usedel k njemu, izpraševaje ga to in ono.

Manici je bilo pogodu, da ni bila več sama z Marijanom, dasiravno je z veseljem opazila, da se je mladi sosed po bolezni nekako spremenil, kar ji je bilo prav. Porabila je prvo priliko, da je pustila očeta in Marijana sama.

Nista se dolgo menila o navadnih rečeh. Marijana je skrbelo, kje je oče in zakaj je odšel od doma.

„Ali mislite, da ste popolnoma zdravi?“ vpraša graščak.

„Zakaj to sprašujete?“

„Pismo vam imam dati od vašega očeta. Dejal

je, naj vam ga izročim, kadar boste popolnoma trdni. Mislim, da ga danes že smete brati, in zvedeli boste več, kakor vam lahko jaz povem. Zakaj, da vam po resnici povem, tudi jaz ne umem vašega očeta.“

„Prosim, dajte mi brž pismo!“ pravi Marijan.

„Hladno je tukaj. Utegnilo bi vam škodovati. Stopite z menoj v sobo! Tam vam bom izročil pisanje.“

Oba sta šla potem v grad.

Hlastno je Marijan razpečatil debeli šop. Našel je veliko vrednostnih papirjev, ki jih je odložil. Zraven je bil še drugič zapečaten list, napis je bil kakor zunaj: „Mojemu sinu Marijanu.“

Naglo je mladenič pismo odprl in prebral. Kar je v njem našel, menda ni bilo posebno tolažilno, zakaj prebrani list je položil na mizo, z rokami pokrtil obraz in se naslonil na komolce.

Graščak je mislil, da je še od bolezni slab in mu ravno zdaj ni dobro. Vprašal ga je, kako mu je, če česa potrebuje.

Namesto odgovora Marijan vstane in gre dvakrat po sobi gor in dol.

„No, ste iz pisma kaj zvedeli? Kam so šli oče?“ vpraša graščak.

Marijan pade nazaj na stol, pokrije lice in se zjoka.

„Mrtev je! Nikdar več ga ne bom videl,“ odgovori čez nekaj časa Marijan.

Graščak se je ustrašil. Tega ni mislil. Marijan mu porine pismo in pravi: „Berite!“

Gospod Benjamin je vzel list v roke in je bral:

Sin moj!

Ko boš dobil to v roke, tvojega očeta že ne bo! Živel sem dolgo, predolgo. Moje življenje ni bilo tako kakor drugih ljudi, ne tako, kakor bo tvoje. Do življenja mi ni bilo v zadnjem času nič. Živel sem zaradi tebe. Od tega hipa pa, ko to pišem, ravno zaradi tebe nočem več živeti. Nočem, da bi se ti, ko bo morda jutri svet tvojega očeta spoznal, v poznih letih tega spominjal. Dokazi mojega prejšnjega življenja so v drugih rokah in, dasi ne vem zagotovo, če pridejo v roke ljudi — dā, niti ne vem, če ni vmes nekdo, ki bi me na stara leta osramotil, se ognem tako, da bo vse nemogoče.

Razloge boš zvedel iz naslednjega. Mislim, da sem ti dolžan razložiti svojo preteklost, samo tebi. Beri in spoznaj nekoliko njega, ki ti je bil oče! Spoznaš ga lahko le nekoliko. Popolnoma bi ga umel le,

„Mrtev je! Nikdar več ga ne bom videl,“ pove Marijan graščaku o svojem očetu.

ko bi imel za seboj takšno življenje, kakor sem ga imel jaz. Tega pa ne želim nikomur, najmanj tebi. Ko bi me hotel umeti, bi moral umeti svet in samega sebe. Tega pa ne boš nikdar umel. Tudi ne poskušaj! Srečnejši boš kot jaz.

Beri, spoznavaj me, pa me ne sodi! Pozabi, pa me ne kolni!

Rodil sem se v majhni vasi na Gorenjskem v revščini in pomanjkanju. Revščina je bila moja nesreča, ne sama po sebi, temveč po svojem nasprotju. Zbudila mi je željo po bogastvu, ne navadno željo, ampak ognjeno strast, ki ne loči pripomočkov za dosego zaželenega namena.

Študiral sem. S trudom sem dokončal svoje učenje in sem postal doktor.

Moje in tvoje pravo ime je Kaves ali, kakor se piše rod, Kvas. Vendar želim, da ostaneš pri tem imenu, ki si ga imel do zdaj. Ime je prazen glas, človek vse.

Oženil sem se kmalu. Ne iz ljubezni do ženske, temveč do njenega premoženja. Ko sem sprevidel, da sem se zmotil, sem jo pustil v ubožstvu in nesreči in sem šel iz domovine v glavno mesto cesarstva.

Iz tega mojega prvega zakona imaš brata. Človek, ki je kot berač hodil tod okrog, ki si je dajal ime deseti brat, ki si ga ti v svojem nesrečnem pretepu ranil, da ne bo dočakal zdravja kakor ti — on je moj sin in tvoj brat. On je imel v rokah več pisanj, ki pričajo zoper mene. Zdi se mi, da je vmes nekaj, kar bi mi napravilo sitnosti. Drugega ni kot zdravniški recept. Vse to je prišlo v tretje roke, v roke človeku, ki se piše kot jaz — Kvas in ki je sin mojega brata, kakor sem danes zvedel. Zaradi tebe je zaprt in dokumente ima pri sebi. Lahko se zgodi, da pridejo, ko ga bodo preiskovali, na dan oni listi. Tega pa ne počakam. Živel sem dovolj dolgo.

Nekoliko o tvoji materi.

Prišel sem na Dunaj. Kmalu sem bil znan. Kolikor bolj se je širilo moje ime, toliko več posla sem imel. Moji dohodki so rasli. Kmalu sem si pridobil premoženje, ki ti ga tu v priloženih papirjih puščam.

A ko sem imel, po čemer sem hrepenel, me to ni veselilo. Nesrečen sem bil. Spomin na mojo prvo ženo, ki sem jo v nadlogi pustil, me je vedno strašno pekel. Sin, ohrani čisto vest, varuj se strasti!

Spoznal sem mlado ubožno deklico, h kateri sem bil klican v njeni bolezni. To je bila tvoja mati. Njeno podobo najdeš viseti na steni moje sobe. Videl boš podobo tiste ženske, katero sem jaz s strastjo ljubil, s strastjo sovražil. Tvoja mati je, imej jo v čisljih in v mislih, če hočeš in moreš! Vendar ti moram vse povedati.

Vzel sem jo v zakon. Jaz sem jo ljubil in mislil sem, da me tudi ona ljubi. Kadar sem lahko svojo prvo in pravo ženo, o kateri si nisem upal poizvedovati, če še živi in kako živi — kadar sem lahko njo pozabil, sem bil zadovoljen.

Toda malo časa. Usoda me ni pozabila. Maščeva-

la se je nad menoj, glava za glavo. Goljufal sem in bil sem goljufan!

Sin! Teško mi je zapisati to besedo, pa jo hočem.

Tvoja mati ni bila poštena žena!

Jaz sem mislil, da sem vzel v zakon žensko, ki je sicer s šivanko preživljala sebe in svojo staro mater, ki je bila nedolžna, brez skušnje, brez poznanja sveta.

Čez leto dni si prišel ti na svet. Nekaj dni pozneje sem zvedel, da je tvoja mati živela že prej, kot sem jo spoznal, tako, kakor si ti ne moreš misliti, ti, ki sem te vzgojil daleč od mest.

To bi bil jaz lahko vedel prej, lahko spoznal po tem in onem. Pa sem bil slep!

Koj ko sem to zvedel, ko sem se prepričal, sem hotel umoriti njo in sebe.

Pa sem se domislil svoje prve žene. Domislil sem se, da je usoda pravična, da se je nad menoj maščevala.

Tvojo mater sem pustil. Če še živi ali je v nadlogi umrla, ne vem. Nikdar nisem pozvedoval. Tudi tebi ni treba, in menim, da ne moreš. Zato sem vse listine, ki imajo njeno ime, sežgal, zato ti tukaj ne imenujem njenega imena.

Nekaj časa sem bil s teboj v majhnem mestu na Nemškem. Potlej sem se naselil v ta kraj.

Po tem, kar sem ti povedal, boš nekoliko razsodil moje obnašanje. Boljše boš sodil, ko boš starejši.

Ne morem ti reči razkladati veliko več in natančneje. Moja roka je stara in posebno v tem trenutku ni za dolgo pisanje. Samo še svojo poslednjo voljo ti povem.

Vse moje premoženje je tvoje, izvzemši hiše Polesek in kar je zraven. Da ti té ne pustim, imam več razlogov. Prvič želim, da ne bi ostal v tem kraju, kjer so mene poznali in me bodo morda še bolj, če pridejo na dan tiste listine. Dasiravno bom skrbel, da za mojo smrt ljudje tod okoli ne bodo zvedeli, je vendar mogoče, da se zgodi, in ti si potem samomorivčev sin, kar bi se ti utegnilo med neumnimi ljudmi kdaj očitati.

bo še

**med
nami
po
evropi**

anglija

Največji dogodek v življenju naše slovenske skupnosti v Angliji je bil v zadnjem času božični obisk msgr. dr. Janeza Zdešarja, škofovega delegata za izseljence in zdomce, pri naši slovenski misiji v Londonu. Med nami se je zadržal dober teden dni. V spremstvu g. Staneta, našega duhovnika v Londonu, je obiskal iz te misijonske postojanke še Bedford in Rochdale, ki sta kraja, kjer živi največ naših rojakov. Slovesno peta maša je bila na sam božični večer v Bedfordu, katere se je udeležilo več kot 90% Slovencev iz mesta in okolice.

V Rochdalu je na dan mučenca sv. Štefana poleg glavnega maševalca

msgr. Janeza Zdešarja slovesnost slovenske maše še posebej povzdignil pevski zbor, ki tam že veliko let uspešno deluje in je tudi tokrat zelo lepo in ubrano prepeval.

Tudi v tem kraju je bila udeležba velika — rojaki so skoraj napolnili prostorno kapelo nemških sester palotink. Po maši so se zbrali v dvorani, kjer so naše dobre gospodinje poskrbele za postrežbo. Fantje pa so duhovnikoma zapeli ganljivi dobrodošlici. Na nedeljo sv. Družine je bila slovesna maša še v kapeli našega doma v Londonu. Pri vseh teh glavnih slovesnostih in še pri drugih obiskih naših rojakov po Angliji je msgr. dr. Zdešar predstavil g. Staneta kot našega od cerkvene avtoritete potrjenega župnika slovenske katoliške misije v Londonu.

G. Ludvika Rota, predhodnika g. Staneta, smo vključili v vse naše molitve s prošnjo k dobremu Bogu, da bi ga vodil in varoval na njegovih poteh po priprošnji Jezusove in naše matere Marije ter vseh svetnikov. Nihče nima pravice, da bi kogarkoli obsojal — sodbo prepustimo Bogu! Z naše strani lahko le prosimo za njegovo prizanesljivost z nami: „Usmili se me Bog po svoji milosrčnosti!“

V tem času sta s tega sveta odšla v večnost Ivan Zupan iz Burnley-a in Jože Grčar iz Haslingdena. Za Ivana Zupana smo najprej opravili pogrebno mašo in ga nato pospremili k večnemu počitku na pokopališče v Burnley-u v sredo, dne 16. dec. 1987. Jože Grčar pa je zaspal v Gospodu na zadnji dan v letu, 31. dec. 87. Od njega smo se prav tako poslovili v četrtek, 7. jan. 1988, v katoliški cerkvi v Haslingdenu z mašo, ki so jo darovali štirje duhovniki ob navzočnosti slovenskih in angleških vernikov. Maša je bila v angleščini z uvodnimi besedami slovenskega duhovnika iz Londona, S. Cikaneke, ki je kasneje opravil tudi pogrebni obred ob odprtem grobu.

Oba naša ljubljena rojaka naj v miru počitvata v Gospodu.

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Božič s svojimi prazniki je za nami. Sveto noč smo spet obhajali v uršulinski cerkvi. Čeprav zima ni bila huda, je bilo v cerkvi le hladno. Ogrela nas je pa lepota cerkve in petje božičnih pesmi našega zbora. Koliko je cerkveni zbor vreden, vemo izseljenski duhovniki, saj jih na manjših krajih, kjer tudi mašujemo, nimamo. Zato se pevcem in organistu iskreno zahvaljujemo. Božična maša je bila spet pri karmeličankah in prav tako na Štefanovo. Nasplošno so bile vse maše dobro obiskane. Najboljša udeležba je bila na Štefanovo.

Že vsa leta prireja Slov. kat. misija na Štefanovo *božičnico*. Po kratkem verskem programu je pogostitev. Tudi tokrat so naše žene prinesle s seboj potic in peciva. Slovenski center je pa dal na voljo kruh, dvojno meso in pijačo. Dvorana je bila premajhna in so mladi bili kar v mladinski sobi. Ga. Duhaničeva je imela polne roke dela. Tudi druge žene so ji pomagale pri rezanju in potem pri pomivanju. G. Sadl in g. Zlatko sta prinesla harmoniki, da sta spremljala petje narodnih pesmi. Čeprav bi nekateri šele radi ostali, je izseljenski duhovnik ob devetih zvečer slavje zaključil. Saj je znano, da najlepše vtise pustijo prireditve, ki so bile zaključene, ko je bilo veselje na višku. Mislim, da imajo vsi udeleženci lepe spomine nanjo. Le skrb, ali jo bomo drugo leto še imeli, je morda malo vznemirjala.

Kakor trenutno kaže položaj, bo treba, da slov. kat. skupnost v Linzu čimprej dobi svoj cerkveni pastoralni svet, ki bo pred škofijo in pred pastoralnim uradom (Pastoralamt) predstavljal slov. versko skupnost. Nekdo bo moral tudi prevzeti odgovornost za Center. Do velike noči mora biti izvoljen. Seveda pa morajo biti naši rojaki pripravljeni v svetlo delovati.

Naš Center je bil tudi ob navadnih nedeljah kar dobro obiskan. Hvala Bogu, ko se včasih zgodi, da ni nobene kuharice, da priskočijo na pomoč druge žene, pa naj bo to pri kuhanju, pomivanju ali pri pospravljanju Centra. Vsem sodelavkam prav prisrčna hvala.

SALZBURŠKA

SALZBURG — Na nedeljo pred božičem smo se zbrali najprej k slovenski maši. Po maši smo se pa odpeljali v semenišče, kjer smo po dobroti semeniškega rektorja mogli v pritlični dvorani obhajati božičnico. Najprej smo prebrali nekaj iz Sv. pisma in vmes zapeli adventne pesmi, po božičnem evangeliju pa pesem Sveta noč, blažena noč. Med programom se je na plinskem gorilniku že kuhalo vino. Gospe iz Salzburga in Freilassinga so pa po mizah razložile dobrote, ki so jih prinesle s seboj. Toliko dobrot je bilo na mizah, da bi nasitili z njimi še enkrat toliko vernikov, kot nas je bilo. Od mesa, torte in peciva v najrazličnejših oblikah se je miza skoraj „šibila“. Vsem darovalkam in darovalcem iskrena hvala. Ta večer so bile gotovo izpolnjene svetopi-semske besede: „Kako dobro in prijetno je, če bratje prebivajo skupaj“. Posebno smo bili veseli, da je bil med nami devetdesetletni g. Mihael Kraup, ki ga je pripeljal sin Ferdinand.

TENNECK — Navadno počiva Tenneck v januarju pod visokim snegom. Letošnjo nedeljo Jezusovega krsta so Teneške planine žarele v zahajajočem soncu brez snega, pobočja so bila skoraj zelena, vreme bolj velikonočno kot božično. Med mašo smo peli božične pesmi. Po maši smo se pa malo pogovorili o preživetih praznikih. Mnogi so bili za praznike v rodni Sloveniji.

PREDARLSKA

Božični prazniki: — Prazniki Gospodovega rojstva so za nami. Letos smo jih obhajali brez snega in posebne mrzota. Cerkve so bile polne, tako poročajo časopisi iz

različnih krajev. Tudi tam, kjer je ta praznik delovni dan. To velja predvsem za našo državo, kjer še ni toliko dobre volje, da bi se odločili za ta korak. Verni ljudje so napolnili cerkve in postavili jaslice, drugi dan pa šli na delo in v šolo. Čeprav velika večina hoče božič kot dela prosti dan, ga partija še ne dovoli. Še vedno veljajo drugačna merila za vernega človeka in verske praznike, kot za državne praznike, ki jih praznujejo po dva ali več dni.

Naši zdomci so se v velikem številu vrnili domov. To se je opazilo pred prazniki na cestah, na vlakih in mejnih prehodih, kjer so bile več kilometrov dolge kolone in ure čakanja.

Tisti, ki imajo svoje družine tukaj in se bojijo vožnje ob takih praznikih, pa so preživeli božične dni kar tukaj. Slovenci na Predarlskem imamo že dolga leta polnočnico v kapeli v Hohenemsu. Takrat pridemo iz vse dežele. Ta praznik je tako vraščen v naša srca, da brez domače besede in naših slovenskih pesmi ni božiča. In zato se takrat srečamo in vidimo z mnogimi, ki jih drugače ni blizu. Hvala Bogu, da se še spomnijo na vrednote svoje vere, ki naj bi bile, ne samo enkrat ali dvakrat na leto, prisotne v njihovem življenju, ampak na vsak Gospodov dan. Tudi v drugem kraju je enaka obveznost za vsakega kristjana!

Že pred začetkom polnočne maše so se oglasile orgle in pesmi s kora. Še bolj pa med samo daritvijo. Vso slovesnost je popestril Srečko s trompeto, ko je dal duška z močnim glasom pri pesmih, ki slavijo Kristusovo rojstvo in njegovo kraljevsko dostojanstvo. Slovesna peta maša je bila posebno doživetje za vse in obenem zavest, da ni bilo škoda časa in truda za pot, ki smo jo naredili. Vsem lepa zahvala, ki ste sodelovali pri polnočni maši! Po maši pa še običajna voščila in stisk roke, ki je prisrčnejši kot sicer.

Na sveti dan sta bili še dve sv. maši v Altachu in Rankweilu. Prišli so tisti, ki se še zavedajo in čutijo potrebo po globljem verskem doživetju.

Za novo leto pa smo zvedeli za

žalostno novico, da je gorela kapela, kjer smo obhajali polnočno mašo in se zbiramo Slovenci enkrat na mesec k maši. Zakristija je popolnoma uničena: zgorele so vse ministrantske obleke, mašna oblačila in drugi predmeti, ki jih rabimo pri maši. Kako je prišlo do ognja, se še ne ve. Gotovo bo nekaj časa minilo, predno bo kapela obnovljena. Do tedaj si bomo morali poiskati drug bogoslužni prostor, kjer se bomo zbirali vsako četrto soboto v mesecu k slovenskim mašam. To naj bo priložnost, da se bomo še v večjem številu udeleževali prazničnega bogoslužja.

belgija

LIMBURG-LIÈGE

Okrog božiča: Slomškov zbor je prepeval božične pri naših službah, pri italijanski jubilejni slovesnosti v Genku in pri naši božičnici. Za ugled slovenskega imena je bil posebno važen naš nastop pri Italijanih, kjer so poleg številnih vernikov bili navzoči tudi italijanski diplomati, zastopniki Belgije in Cerkve. Slomšek je v tem primeru bil ambasador slovenske solidnosti in pevske kulture.

Zelo prijetna je bila naša božičnica v Opglabbeeku. Naši najmlajši iz Biba šole so nas toplo presenetili. Peli in plesali so, da je bilo veselje. Iskrena zahvala staršem, posebno pa učiteljema ge. Anici Varzsak-Kos in g. Poldiju Cverletu.

Jutri bodo ti fantki in deklice dorasli fantje in dekleta. Ali jih bomo znali motivirati za kulturno delo in duhovne vrednote? Ali jim bomo uspeli posredovati smisel in srce za slovensko problematiko in problematiko celotne človeške družbe? Ali bodo sploh še zahajali med nas? Zadeva je zelo zapletena, vendar lep del odgovora na ta usodna vprašanja zavisi od staršev in naših skupnosti. Toda česar nimamo, ne moremo dati. Rešitev teh problemov se začne pri nas. Naš

dober vzgled na vseh področjih življenja je najboljše vzgojno sredstvo.

Silvestrovanje: Lepo število rojakov in drugih je Novo leto pričakalo v veseli družbi v Našem domu.

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, poleg slovenskega Doma.

Božični prazniki so za nami. Lepo smo jih praznovali in, če sodimo po udeležbi pri božičnih mašah; zlasti pri polnočnici je praznovanje bilo res doživeto, k čemur je dosti pripomoglo lepo petje, tudi prisrčno petje naših najmlajših. Da ne govorimo o lepih jaslicah, ki sta jih v cerkvi pripravila Jean in zvezdoslovec Janez, ki je tik pred prazniki moral na delo v evropsko zvezdno opazovalnico v Čile; v dvorani pa je jaslice postavil „versajski“ Janez, ki je z g. Guštinom in drugimi bil zadolžen tudi za pripravo in okrasitev dvorane za Silvestrovo. Vsi želimo, da bi znali božično skrivnost — saj je Bog-človek vedno med nami! — ohraniti in poglobljati vsak dan v svojem življenju.

Silvestrovanje je bilo letos nekaj enkratnega. Med sabo smo imeli Viharnike iz Ljubljane, ki so najprej peli ob koncu leta pri zahvalni maši, katera je bila izredno dobro obiskana, nato pa ves večer in vso noč skrbeli, da se nihče ni dolgočasil. Začeli so s kratkim skrbno pripravljenim kulturnim programom, nato nadaljevali s raznimi komičnimi prizori, pa seveda z glasbo, kjer so občasno natopali tudi naši Pariški slavčki in Samorastniki. Ljudje so prišli v rekordnem številu, tako da je zmanjkalo vsega, tudi stolov in miz ter seveda prostora. Je pa zato bilo še bolj živo in še bolj domače. Vsem, ki so dvorano okusno pripravili (Nikolas in gospa Sonja sta pripravila tudi lep tiskan program), vsem gospem, ki so prinesle pecivo

in potice (čeprav se nekatere niso mogle udeležiti silvestrovanja), vsem, ki so vso noč vztrajali pri delu in v prvi vrsti odboru Društva Slovencev, ki je vse to pripravil, moramo reči: čestitamo in hvala lepa!

Viharniki so na novo leto, ko praznujemo praznik Marije, Matere božje, poromali v Chartres, kjer so pri maši v katedrali številni obiskovalci prisluhnili njihovemu izbrnemu petju. Kdor je na Silvestrovo želel, je lahko kupil kaseto božičnih pesmi, ki so jo Viharniki pripravili mesec dni pred prihodom v Pariz.

V nedeljo, 10. 1., so nam *franco-ski skavti* prišli v besedi in v sliki pokazat, kako so doživljali svoje polnoletno taborjenje v Sloveniji. Samorastniki so jih pozdravili s svojimi pesmimi in muziko, vsi pa smo se z njimi veselili lepih dni, ki so jih preživeli v naši domovini. Bili smo nosni na Slovenijo. Včasih je že tako, da morajo nas Slovence drugi opozoriti na lepoto naše zemlje.

Društvo Slovencev vabi na *pustno srečanje*, ki bo v soboto, 13. februarja. Ob sedmih zvečer bo sveta maša, nato pa srečanje v dvorani. Vsi prijazno vabljeni.

LA ROCHE-OLLAINVILLE / ARPAJON (Essone)

Gospa Karolina Marušič je bila doma iz Nove vasi pri Novi Gorici. 22. februarja bi bila dopolnila svojih 85 let. Po daljšem obisku pri svoji hčerki Albini v Švici je za božične praznike prišla k svoji hčerki Citi, por. Pahor, v Francijo. Kot vedno je bila vesela, čeprav je mimogrede rekla, kje naj jo pokopljejo, če bi jo smrt srečala v Franciji. Po nesreči z vrel vodo v kopalnici je vkljub vsej zdravniški negi četrty dan po nesreči, 7. 1., odšla v večnost. Pogrebna maša, ki so jo opravili trije slovenski duhovniki, je bila 11. 1. v Chatillonu, njeno truplo pa čaka vstajenja na pariškem pokopališču Batignolles, poleg njene vnukinje Ingrid. Vsem težko prizadetim: hčerki Citi, por. Pahor, v La Roche — Ollainville, hčerki Albini, por. Gerzetič, v Kreuzlingenu v Švici, hčerki Almi Pahor v Ronkah na Tržaškem in sinu Miroslavu iz Kopra ter njihovim

Pok. ga. Karolina Marušič

družinam in svojcem naše občuteno sožalje.

MELUN (Seine-et-Marne)

Skupno mašo bomo imeli v nedeljo, 7. februarja, v poljski cerkvi v Dammarie, ob devetih dopoldne.

BELLEME (Orne)

27. 11. 87 je srčna kap pretrgala zemeljsko življenje Francu Markoji. Pokojni je bil star 59 let, doma je bil iz Renkovec v turniški fari. Zaradi političnih razmer po vojni doma je moral prekiniti svoje študije in se skrivati, leta 1947 pa se je umaknil v tujino. Več let je bil v tujski legiji v Vietnamu in na Madagaskarju. Ko je prišel v Pariz, je kot bolničar delal po raznih pariških bolnicah, nazadnje v Hopital St. Joseph. Ko je dobil invalidsko pokojnino, se je preselil k svoji teti v Belême, kjer si je kupil hišo. Spominjamo se ga v svojih molitvah, kakor tudi njegove tete Marije, za katero je njegova smrt hud udarec, saj je že celo leto v bolnici, ko jo je povzvil neki avto.

PAS-DE-CALAIS in NORD

Prestopili smo mejo novega, prestopnega leta 1988. Izrazili smo želje sreče, zdravja in milosti. Naj nas

v Marijinem letu spremljata njeno varstvo in njena pomoč.

Radi bi *poromali k Marijinim sve-tiščem*. Nudi se nam priložnost za romanje v Fatimo in Compostelo na grob sv. Jakoba starejšega. Imamo dve možnosti: v avgustu ali v okto-bru. Točen čas romanja in podrob-na navodila bomo objavili v pri-hodnji številki Naše luči. Prijave in želje pošljite čim prej na naslov: Stanislav Kavalir, Presbytère Ste. Barbe, Rue de Lens, 62680 Méricourt, tel. 21-70-91-88.

Sv. Barbaro in sv. Miklavža smo čudovito praznovali. Odbor društva svete Barbare je imel veliko dela, da je vse lepo organiziral in pripravil. Topla zahvala pevskega zboru iz Pariza, ki je prihitel med nas s svojim dušnim pastirjem g. prelato-m Nacetom Čretnikom. Najlepša hvala gđc. Moniki Razložnik in gđc. Faniki Kolar.

Božič s skrivnostnim spominom božjega rojstva je povezal in napolnil z velikim veseljem naše družine.

Na praznik sv. družine je v cerkvi srca Jezusovega v Lillu *krstna voda obilila* malega Hadrijana Zingira. Srečnim staršem in botrom naše čestitke.

Naj raste v milosti in veselju!

AUMETZ

Miklavževanje: 13. decembra 1987 smo bili deležni Miklavževih darov od poldne pa tja do 18. ure. Najprej je bila obilna in okusna južina, ka-tere glavna jed je bila pasta asciutta; potem več srečolovov, med kate-rimi nam je virtuos g. Pecovec kras-no igral na električni harmonij vrsto slovenskih narodnih pesmi. Nato pa je Miklavž izročil gospe Durn in g. Jerebu ob njuni izpolnjeni 80-letnici življenja prelepo knjigo slovenske prestolnice Ljubljane.

Na vrsto so prišli paketi tako za otroke kot za odrasle in upoko-jence in končno prepevanje nekaterih zborovskih pesmi, ki so jih zapeli ene moški, druge ženske in tretje oboji skupaj. Ob času malice pa so nam ustrezljive gospe servirale ka-vo, predobre potice in bonbone. Prav zadovoljni smo bili vsi in hval-ležni v tihem upanju, da se leto

osorej zopet dobimo s prijatelji in znanci in seveda z Miklavžem in njegovimi darovi.

V torek, 5. januarja, je bila v Mont-Bonvillersu *pokopana* vdova gospa Alojzija Urbančič, stara 85 let in doma blizu Tolmina. Gospa je bila verna žena; rada je hodila v župnijsko cerkev, dokler je le mo-gla, čeprav le-ta ni tako blizu in če-prav je bila pri maši s par drugimi ali le sama. Zanimala se je za žup-nijsko življenje, se udeleževala se-stankov s francoskimi ženami; par-krat je še prej s kolesom prišla tudi k slovenski maši v Tucquegnieux-Marine. Bila je zgovorna; vedno je našla snov za razgovor, povedala kaj iz svojega življenja in povpraša-la, kaj je novega drugod; redno je vzela od slovenskega duhovnika Pratik. Bog ji daj večni pokoj.

italija

RIM

Izreden dogodek za Cerkev v Ri-mu je bilo *evropsko srečanje mla-dih* od 28. decembra do 2. januarja, pod vodstvom talijske redovniške skupnosti. Med štiriindvajsetisoč-glavo množico je bilo tudi več kot 1700 mladih slovenskih fantov in deklet. Molili so za medsebojno spoštovanje in razumevanje, za edi-nost v Cerkvi in mir v celotni člove-ški družini.

V prijetni vasici Campagnano, kakšnih dvajset kilometrov od Ri-ma, je *slavila 80-letnico* gospa Mari-ja Prelc. Njena življenjska nit, ki ima svoj začetek v Sloveniji, jo je popeljala v razne kraje, od katerih je Rim pač najpomembnejši, in jo je privedla v rimsko okoliško vas. Z veseljem se spominjamo njenega sodelovanja v našem društvu in ji zato priskrbo čestitamo k visokemu jubileju ter ji kličemo še na mnoga leta!

V svojem družinskem krogu in v dnevih, ki nas sicer ne vabijo k zbranosti, ampak vržejo v vrtince nemira, je 31. decembra proslavila

svojo *65-letnico* gospa Marija Milo-ne. Ob priskrbi čestitkah k jubileju naj izrabimo to priliko, da se ji za-hvalimo za večletno sodelovanje pri društvu in za skrbno vodenje skup-nih financ. Da bi Vaša aktivnost in iznajdljivost tudi v prihodnje uspeš-no dajala naši skupnosti potrebne tvarne energije.

14. februarja bo slavil *75-letnico* naš neumorni ustanovni član in dol-goletni predsednik društva dr. Ro-man Rus. Ob njegovem jubileju se veseli ne samo njegova družina, ki je dala Cerkvi duhovnika in redovno sestro ter družbi visoko izobražene člane, ampak tudi vsa slovenska skupnost. Vsi poznamo njegovi knji-gi vodnik po Rimu in vodnik po Ita-liji, s katerima je odkril še marsika-teremu sonarodnjaku veličino več-nega mesta in s tem morda odprl zaveso k pravi Lepoti. Rimska skup-nost A. M. Slomšek iz srca čestita.

Tik pred božičem je bil naš rojak dr. France Rode *imenovan za tajni-ka papeškega Tajništva za neverne*. K visoki, pomembni in odgovorni službi iskreno čestitamo in prosimo božjega blagoslova!

Pred koncem leta nas je *zapusti-la* Katarina Jančič-Bole. Hčerki na-še sožalje in zagotovilo, da jo spremljamo z molitvijo.

nemčija

STUTTGART-okolica

Adventni večer v Oedheimu. — V soboto, 12. decembra lani, smo za rojake v okrajih Heilbronna in Öh-ringena priredili adventni večer v Oedheimu. Veliko nas je prišlo sku-paj, da smo ob adventnih in božič-nih melodijah opravili bogoslužje pred praznikom Gospodovega rojst-va. Lepoto verskega doživetja pred božičem je dopolnil tudi Miklavžev obisk. Kar v cerkvi je pozdravil nav-zoče, jih pohvalil in vzpodbudil ter navzočim otrokom razdelil vrečke z darili.

Poroka je pomemben korak v novo obdobje življenja. Prav je, da se slovesno praznuje. Lani sta svoj poročni dan praznično pričela Gabrijela Markoč iz Rogašovcev in H. Walter Schnirzer iz Esslingena. Pred poročni oltar sta šla v Esslingenu na Württemberškem.

Po maši smo srečanje nadaljevali v dvorani bližnjega lokala. Ker so tamkajšnji rojaki pravočasno rezer-

virali prostor, smo skoraj vsi našli mesto ob mizah s krožniki Miklavževih dobrot, kupljenih in doma pripravljenih. Več naših gospe se je dobro izkazalo v peki slaščic in potic, ki jih je bilo za vse dovolj. Brez tombole seveda ni naših tradicionalnih srečanj in večerov. Tudi to pot je bila na sporedu. Vlekli so predvsem kalifornijski orehi s svojimi tankimi lupinami in bogatimi jedrci. Pa tudi drugih dobtkov so bili rojaki veseli. Sedaj bomo spet kar čakali, da se snidemo kje med hohenloškimi polji ali goricami.

Štefanovali smo v Esslingenu. — Za rojake v Stuttgartu in okolici je bilo tudi lani posebno doživetje

spominsko srečanje s sv. Štefanom v Esslingenu. Ta običaj obnavljamo že desetletje in vsakikrat nas razveseli in notranje obogati. Na štefanovanju je bilo lani precej več ljudi kot prejšnja leta. V dvorani pri cerkvi sv. Elizabete je dihala prazničnost iz vseh kotov prostora, osvetljenih s svečkami na mizah in na božičnem dreveščku. Zadnji je bil osrednja točka vzajemnosti, saj je bil tudi sicer bogato obložen in namenjen za 1. dobitek tombole. Lepa družabna igra je poklonila drevešček našemu dolgoletnemu ministrantu Martinu Vuku iz Stuttgarta. Z njim pa so se veselili vsi otroci v dvorani, saj so ga skupno obirali in uživali njegove božične dobrrote.

Solze v Esslingenu in Aalenu. — Pri Gralovih v Esslingenu in pri Buršičevih v Aalenu je bil lanski božič zavil v žalost. Tik pred svetim večerom, v sredo, 23. decembra, je v Esslingenu umrla 38-letna mati treh mladoletnih otrok, gospa Zorica Gral, roj. Rogan, doma v Matjaševcih v Prekmurju. Po nakupu božičnih potrebščin in daril za otroke se je zgrudila na cesti v mestu, zadeta od srčne kapi. Zdravniške pomoči ni bilo več. Otroci so jo zamen čakali doma in tega dne niso dobili kosila. Oče in mož Roman je bil na delu. Ko se je ob treh popoldne vrnil, je našel v stanovanju otroke same, ki so spraševali po materi. Rekla jim je vendar, da se kmalu vrne. Prišla je žalostna novica: mati leži v bolnici mrtva. Božični drevešček so zalile solze otrok in moža Romana. Od rojakinje smo se poslovili z verskim obredom na mestnem pokopališču, preden so njeno truplo prepeljali na domače pokopališče v Matjaševcih.

V Aalenu so za lanski božič pogrešali svojega očeta Buršičevi trije otroci. Pred dvema letoma jim je umrla mati, zadnjega oktobra lani pa oče Viljem v 43. letu starosti. Pokojni je bil rojen v Libnem pri Vidmu ob Savi. Svoja najlepša življenjska leta je preživel v Nemčiji in ves čas delal v Aalenu. Od tega življenja pa se je poslovil v zavesti, da je vsaj starejša hčerka Mojca že odrasla in se bo mogla zavzeti za

*Martin in Stanka Razboršek iz Kön-
gena na Württemberskem sta lani
praznovala srebrno poroko. Ker sta
bila v marcu na potovanju po Ame-
riki, so se prijatelji spomnili njune-
ga jubileja ob priliki martinovanja.
Torej dve muhi na en mah.*

*Lani se je Miklavž ustavil tudi pri
slovenskih Marijinih sesterh v Stutt-
gartu. Skupnost štirih sester vodi
sestra Imakulata Ferčič, doma v
Slovenskih goricah (druga od leve).*

BAVARSKA

MÜNCHEN

Za nami je advent, božič in Novo leto. Že smo v predpustnem času. Dnevi na koledarju se neusmiljeno obračajo. Čas hiti, zdi se, da vedno bolj.

● *Božični čas* je preživela večina faranov v Sloveniji, tukaj na Bavarskem pa tudi nekaj; to zadnje je bilo čutiti pri prazničnih in nedeljskih mašah, ki so bile dobro obiskane. Kajpada daje božični skrivnosti poseben čar s smrečjem in lučkami okrašena cerkev, kjer imamo maše, pa naše božične pesmi. Menda smo to pot prepeli prav vse, ki jih znamo. Treba pa se bo naučiti tudi novih, saj so vse tako lepe. Tudi smo v tem času imeli dvakrat

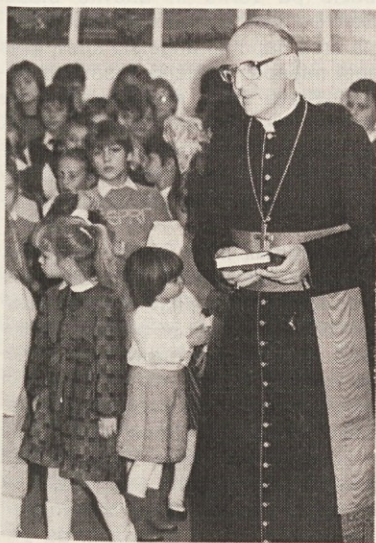
srečo, da je naše maše polepšal s svojim polnim basom operni pevec iz Argentine g. Janez Vasle. To je bilo za vse udeležence globoko doživetje. Tudi maše v kapeli našega župnišča, med njimi polnočnica, so bile lepe. Pri polnočnici je petje spremljala s harmonijem Sonja in to je dalo maši novo lepoto.

Med prosvetnim delom blagoslovitve novega župnišča v Münchnu je spregovoril tudi ljubljanski nadškof dr. Šuštar.

mlajšega Vilija in Suzano. Pokojnega Vilija so pokopali na božji njivi v Aalenu, kjer počiva tudi njegova žena.

Vsem, ki sta jih omenjeni smrti težko prizadeli, naše iskreno sožalje. Pokojnim večni mir in pokoj.

Münchenski kardinal dr. Wetter je povedal nekaj toplih misli v zvezi z našim novim župniščem v Münchnu.

● Začeli smo spet z *rednimi oblikami* našega farnega življenja: ob sobotah prihaja do 70 otrok na naš tečaj, ministranti so se dobili k pogovoru, mladina je razpravljala o parapsiholoških pojavih v luči evangelija, pevski zbor se je začel spet vaditi, naš socialni urad spet s polno paro rešuje vse mogoče težave in vprašanja.

● Trenutno se nekako najbolj pripravljamo na prijetno ureditev našega pustovanja in na materinski dan. Zaradi požara v zgradbi, kjer se nahaja dvorana, je morala odpasti naša zadnja vinska trgatev, in marsikdo je izrazil, da je bila jesen zato kar malo bolj dolgočasna. Od precéj koncev je bilo čuti upanje in željo, da se za pusta spet dobimo. Sicer pa načrtujemo pogovor s starši naših šolarjev, debatno uro, birmo in prvo sveto obhajilo, šolski in farni izlet. Vse to se bo, če Bog da, zvrstilo tja do poletja.

nizozemska

„Škrjančkov“ jubilej: Drugo nedeljo v januarju je Škrjanček, skupina naših najmlajših, slavil svojo 15. obletnico delovanja.

Slovesnost se je pričela s službo božjo, pri kateri je sodeloval Zvon. Sledila je zakuska, nato pa so naši najmlajši pod vodstvom g. Ada Ha-

mersa napravili prav lep koncert slovenskih narodnih pesmi in doživeli navdušen aplavz.

Skupino je vseh 15 let z izredno ljubeznijo in potrpežljivostjo vodil g. Ad Hamers ob sodelovanju ge. Cilke, ge. Anice in ge. Štefke, katerim je naša skupnost ob jubilejni slovesnosti izrekla toplo zahvalo. Učenci in učenke so dobili za spomin lepe pesmarice. Ko je g. Slavko vzel v roke svojo harmoniko, je po vsej dvorani zadonela slovenska pesem.

Skrb za Škrjančka bo odslej imela Slovenska folklorna plesna skupina z željo, da naše najmlajše počasi pripelje v folklorno skupino in pozneje v naš pevski zbor.

Skrb za našo mladino je naša skupna zadeva. Vse polno problemov! Vsi se zavedamo, da bomo samo v zdravi povezanosti mogli uspešno opravljati svoje kulturno, človečansko in duhovno poslanstvo.

Iskreno se zahvaljujemo za vsestransko sodelovanje v preteklosti in se priporočamo za naprej!

Tretji rod Kropivškov: V družini našega dirigenta g. Tonija in ge. Marjon Kropivšek se je rodila hčerka prvorojenka, ki je ob krstni vodi dobila ime Marijanka.

V družini g. Franca in ge. Brigite Kropivšek se tudi veselijo hčerke prvorojenke, ki je pri krstu dobila ime Michelle.

Iskreno čestitamo obema družinama in želimo obilje božjega blagoslova pri vzgoji.

švica

Obhajanje božičnih praznikov. — V adventnem času je bilo marsikaj napisanega in povedanega v zvezi s pripravo na božične praznike. Med drugim so naši rojaki z veseljem prebrali božično voščilo g. nadškofa dr. Alojzija Šuštarja v Našem delavcu. Bolj ko se je bližal božič, bolj je tudi rastle število tistih, ki so hoteli z zakramentom sprave (spovedi) narediti primerne jaslice v svojih srcih — z zavestjo, da brez Odršenikovega rojstva v srcu ni pravega božiča. Zgolj zunanji blišč (v stanovanju ali na ulici) pač res ne zadošča, saj svoj namenski smisel dosega šele, kadar je „napeljana“ Luč v človekovo notranjost, kadar torej Kristusov mir kraljuje v človeških srcih in Kristusova beseda v vsem bogastvu prebiva med ljudmi (prim. Kol 3, 15—16).

Precej rojakov je sveti večer slavilo med domačimi v Sloveniji, večina pa je ostala kar tukaj z utemeljitvijo lastnodružinskega praznovanja in obenem počitka. Nekateri vneto ohranjajo lep družinski običaj kajenja in kropljenja stanovanja, veliko se jih je udeležilo polnočnice v Zürichu ali (letos) v Bernu, na sam božič pa zorne in dnevnega maše. Sam po sebi je v božični noči številna srca napolnil angelski spev, ki je tudi najlepše božično voščilo in želja: „Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem“ (Lk 2, 14). K božičnemu razpoloženju je pripomoglo tudi poslušanje četrtkovnega božičnega večera na ljubljanskem radiu.

P. Stanko, ki je zaradi vrnitve p. Fidelisa v domovino tudi letos prišel pomagat izpeljati dušnopastirski božični načrt, je priznal: „Kako lepo so odmevale slovenske božične pesmi iz grl naših otrok in odraslih! Res, tudi v tujini se da doživeti skrivnost božične noči. To še v posebni luči zasije zaradi tolikih žrtev, ki jih naredijo naši rojaki za ohranitev vere, omike, slovenstva. Koliko kilometrov prevozijo, da pri-

„Škrjančki“ s sodelavci ob 10. obletnici. Bog daj, da bi vse življenje veselo prepevali!

slovinci ob meji

KOROŠKA

Na tretjo adventno nedeljo je krški škof dr. Egon Kapellari obiskal slovensko kat. Misijo sv. Cirila in Metoda v Celovcu. Škof je maševal in pridigal. V pozdravnih besedah je Marica Tischler škofu razodela želje celovških Slovencev. Misijonal g. Jože Andolšek je škofu povedal, da želijo biti „oaza miru in ljubezni“. — Referat za žene pri Kat. delovnem odboru v Celovcu je pripravil srečanje žena v soboto, 12. dec. Prišlo je nad 100 žena. Govorila jim je Tržačanka ga. Alenka Rebulatuta o tem, kako naj iščemo srečo. — Mladinska skupina v Globasnici šteje 15 članov. Od teh jih je devet obiskalo hrvaško mladinsko skupino v Trajštofu na Gradiščanskem. Tamkajšnji mladinci so jim pokazali glavno mesto, Neusiedlersee in Rust. Seveda so veliko govorili o problemih dvojezičnih župnij. — V farni dvorani v Železni Kapli so 12. dec. praznovali 80-letnico domače-

dejo k maši in k drugim srečanjem!

Veselje pa je večje, če se deli. Zato je v Zürichu prišla po polnočnici na vrsto potica in še kaj zraven, v Solothurnu pa na božič po dopoldanski maši kar poštena malica, ki je udeležencem takorekoč nadomestila kosilo.

Med božičnim razpoloženjem se je staro leto hitro iztekalo, zato smo se z zahvalno mašo na Silvestrovo v Zürichu in Baslu zahvalili Bogu za vse prejete dobrote. Naslednji dan pa smo seveda drug drugemu želeli srečno, zdravo in zadovoljno novo leto ter dobrega nebeškega Očeta prosili za blagoslov. — Naj se po našem prizadevanju skoz vse leto širi „Slava Bogu — mir ljudem!“

V PALACE hotelu v Gorici je hotelir g. Vinko Levstik priredil počastitev 80-letnice mons. dr. Franca Močnika, bivšega apostolskega administratorja jugoslovanskega dela goriške nadškofije, ravnatelja Alojzjevišča in odgovornega urednika Katoliškega glasa. Na sliki od leve: sedijo mons. dr. Simčič, mons. dr. Humar, mons. dr. Močnik, mons. dr. Škerlj, stojijo pa župnik Lazar, župnik Jurak, hotelir Levstik in profesor Beličič.

ga kulturnega društva Zarja. Sodelovale so vse skupine društva. — Za predsednika Kat. delovnega odbora je bil imenovan dr. France Vrbinc. Novi predsednik je doma iz Sapa, župnija Šmarje pri Ljubljani. — Prosvetno društvo Lipa v Velikovcu je priredilo koncert božičnih pesmi v veliki dvorani v Št. Rupertu. Nastopili so trije zbori: deklinski zbor iz Želinj, kvartet Smrtnik iz Kort in cerkveni zbor iz Sv. Petra na Vašinjah. Dvorana je bila do kraja polna. — Mohorjevo nagrado v višini 25.000,— šilingov za izvirno delo o kakšni pomembni slovenski osebnosti v zgodovini Koroške je dobil pisatelj Lev Detela, ki živi na Dunaju. Napisal je knjigo o knezu Borutu: Stiska in sijaj slovenskega kneza. — Ob 40-letnici obnove Mohorjeve družbe v Celovcu je založba izdala za leto 1988 naslednje knjige: Koledar 1988, kuharsko knjigo Tatjane Angerer Čisava župa, pisane pogače in še kaj, Sergeja Kurdaka Odpusti mi Nataša in Valentina Stücklerja Duhovnik med okupacijo in revolucijo. Stückler je med vojno župnikoval v jugoslovanskem delu Koroške. Dodana je še dvojezi-

čna knjiga Mire Lobe Mali jaz sem jaz. — Sodaliteta slov. koroških duhovnikov je poslala zveznemu kanclerju pismo glede skupne dvojezične šole. Novi šolski zakon naj ob 50-letnici zasedbe Avstrije ne postavi manjšine ob zid. — Krščanska kulturna zveza je za 25-letnico gledaliških predstav organizirala Drabosnjakovo Pastirsko igro. Igrali so jo igralci z Gur in iz Roža. Med drugim so z igro nastopili tudi v Mariboru in Ljubljani. — V soboto, 19. dec., je bila na Dunaju velika demonstracija proti novemu šolskemu modelu, ki ga predlaga koroška deželna vlada. Nad 7000 ljudi je demonstriralo. 1500 Korošcev se je pripeljalo na Dunaj s posebnim vlakom. — Devetnajstič so se vršili 28. in 29. dec. v Celovcu Koroški kulturni dnevi. Predavanja so bila o 50-letnici razbitja Avstrije in o perečem šolskem vprašanju na južnem Koroškem. — Odgovorni urednik Naše luči prelat dr. Janez Hornböck je prejel 22. januarja 1988 Tischlerjevo nagrado, katero podelita Narodni svet koroških Slovencev in Krščanska kulturna zveza. Slovesnost je bila v Slomškovem domu v Celovcu.

GORIŠKA

Združenje cerkvenih pevskih zborov iz Gorice je v Katoliškem domu izvedlo 8. decembra Malo Cecilijanko. Osem mladinskih zborov je prepevalo Marijine pesmi. Dvorana je bila zasedena. — V Športnem centru v Gorici so 20. decembra proslavili 40-letnico samostojnega političnega nastopa. Proslavo je organizirala Slovenska skupnost za Furlanijo in Julijsko krajino. Med spominskimi govori sta prepevala tržaški mešani zbor in moški zbor Mirko Filej. — V Kat. domu v Gorici so imeli vrsto predavanj o nadškofu in kardinalu Missiji. Zadnje predavanje je bilo 14. dec. Predaval je urednik Družine dr. Drago Klemenčič. Primerjal je delo za katolištvo na Goriškem, ki sta ga istočasno vršila nadškof in profesor dr. Mahnič, kasnejši škof na otoku Krk. Vsak na svoj način sta pripomogla, da je Goriška ostala verna.

TRŽAŠKA

V prostorih Slovenske prosvete v Trstu so 12. dec. proslavili štiri jubilate: 85-letnico sta obhajala duhovnik Peter Šorli in dr. Teofil Simčič, 75-letnico pa dr. Matej Poštovan in dr. Maks Šah. — Stalno slov. gledališče v Trstu je v Kulturnem domu v decembru igralo Cankarjevo igro Kralj na Betajnovi. — Tržaška Opčina je dala obnoviti zid okoli openske cerkve. Bil je v nevarnosti, da se podere. V cerkvi sami so napravili novo krstilnico, ki jo je sponzorirala openska Hranilnica. Na sam božič popoldne je župnijski pevski zbor priredil v cerkvi koncert božičnih pesmi. — Po prizadevanju vaščanov so obnovili podružnično cerkev na Banah. Vse delo so opravili prizadevni verniki. Čakajo le še na sliko vaškega patrona sv. Florijana. — V decembru je tržaški škof opravil pastoralni obisk dveh župnij v Trstu, kjer so tudi Slovenci: župnijo Novega sv. Antona in sv. Jakoba. — Cerkev sv. Barbare pri Korošcih je bila tudi obnovljena. 5. decembra je p. Bogomir blagoslovil še novi križev pot, delo umetnice Lize Hribar iz Ljubljane. — V Marijinem domu v Trstu so na božič igrali božič-

no igro, ki jo je napisal Pavel Golia: Petrčkove poslednje sanje.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA

Že 20 let je preteklo 14. januarja, kar je bila blagoslovljena cerkev sv. Rafaela v Merrylandsu (Sydney). Obletnico posvetitve bodo obhajali 14. februarja. — Na državni šoli v Bankstownu (Sydney) poučujejo že 10 let med drugimi jeziki tudi slovenščino na gimnazijski ravni. Lani se je pouka udeleževalo okrog 70 slovenskih dijakov in dijakinj. — Slovenska cerkev v Adelaidi je na prvo decembrsko nedeljo doživela lep obisk. Prišel je mladinski pevski zbor adelaidske vietnamske verske skupnosti, ki je ubrano prepeval pri maši. Misijonal p. Janez upa, da bo prav ta nastop zopet vzpodbudil slovensko mladino, da bo svoj zbor obnovila. Zaradi Miklavža je bila prav to nedeljo udeležba pri maši zelo številna. Miklavž je rojake opozoril na važnost obiskovanja slov. božje službe. Po miklavževanju so se rojaki zbrali pri pogrnenih mizah. — Na praznik Kristusa Kralja (22. nov.) so imeli pri sv. Cirilu in Metodu prvo obhajilo. 13 otrok je prvič sprejelo Jezusa pod podobo kruha, 6 deklic in 7 dečkov. — Dru-

štvo sv. Eme je 15. novembra pripravilo v Melbourne sejem rabljenih predmetov in sladkarij. — Katoliška slov. Misija je tudi letos v januarju organizirala letovanje na Mt. Eliza.

ARGENTINA

Na Slovenski pristavi v Buenos Airesu so že 35-ič priredili Mladinski dan, ki ga pripravita Slov. fantovska zveza in Slovenska dekliška organizacija in zbereta vso mladino iz ozemlja Veliškega Buenos Airesa. Mladi so se pomerili v športnih disciplinah in telovadnih nastopih. Maševal je prelat dr. Starc. — Slov. kat. akademsko društvo je tudi v lanskem letu organiziralo v Slovenski hiši visokošolski tečaj. Predavanja so bila zgodovinska, bogoslovna, modroslovna in o slovenskih problemih. — Slovenski šolski tečaj je pripravil praznovanje materinskega in očetovskega dneva, ki je bil 25. oktobra v Mendoza. Od najmlajših iz otroškega vrtca pa do šolarjev so se zvrstili na odru z raznimi nastopi in razveselili svoje starše. — Na Ramoškem področju deluje Slomškova šola, ki jo je lani obiskovalo 63 učencev. Zaključno prireditev so imeli 28. novembra. Po božiču je 18 otrok Slomškove šole šlo na kolonijo v Počitniški dom dr. Handželiča v Kordobske hribe. — Mladinski zbor Slomškovega doma je pripravil 20. dec. koncert božičnih pesmi. 42. pevcev je zapelo 18 najlepših božičnih pesmi. — Poročila so to pot kratka, ker so vsaj tri številke časopisa obležale nekje med božično pošto, če jih že ni poštar kar vrgel v koš (opomba poročevalca).

ocvirki

VZROK KRIZE

Tako čistke v Srbiji kot „prenova“ v Sloveniji izhajajo iz predpostavke: spremeniti je treba partijo, pa bo vse lepo v redu. Skupine, ki vodijo obe politični igri, bi morale oditi z odra oblasti, z njimi vred pa bi se s političnega prizorišča v Jugoslaviji najverjetneje za večno poslovila tudi Partija.

To zadnje pa bi bila tudi edina korenita in uspešna rešitev sedanje krize. Vsa ta utopija okoli prenove in obnove ZK itd. izhaja iz predpostavke, da je vse mogoče rešiti s spremembo same partije,

oziroma, da je za krizo kriva partija, taka, kot je. Resnica je res v istem košu, samo malo globlje. Vzrok krize je namreč Partija kot taka.

MLADINA, Ljubljana, 18. dec. 87/9.

KRZNO IN DVORCI

Vladimir Dedijer (na kulturnem večeru v Mariboru 17. dec. 87):

„Veste, Jovanka Broz je imela veliko krzna; gledal sem seznam vsega, kar so našli pri njej: imela je, ljudje moji, dvesto krznenih plaščev! Kakšno zvezo ima to s socializmom? Sicer pa je tudi Josip Broz dal v Jugoslaviji zgraditi 32 dvorcev. Za eno od svojih knjig sem naredil anketo in sem poslal šefom kakšnih šestdesetih držav na svetu vprašanje, koliko dvorcev so si dali zgraditi. Prvi mi je odgovoril Pertini: „Živim v istem sta-

novanju, kot sem živel pred izvolitvijo, imamo pa pet dvorcev, ki so bili še kraljevi in jih uporabljamo, kadar jih potrebujemo. Od Homeniija sem dobil odgovor, da je šah Reza Pahlavi zgradil pet dvorcev — mi pa dvaintrideset.“

TELEKS, Ljubljana, 24. dec. 87/17.

PRVI NA JURIŠIH ALI PRI KOTLU?

V začetku so bili komunisti prvi na juriših in zadnji pri kotlu, čim dlje pe je trajala revolucija, tem bolj je prevladovalo prepričanje, da morajo komunisti ostati, da bodo po vojni prevzeli oblast; takrat so se začeli prvi privilegiji in ne več prva linija. To je zgodovinska resnica, ki je ni mogoče zamolčati in prikriti; to so življenjska dejstva. Zgodovinska resnica je, da se je

med vrsticami

(nadaljevanje s 13. strani)

prišli v mesto pred enim ali dvema rodovoma, poznajo svoje nekdanje sovaščane, oblikujejo nekakšen klan, katerega člani si bodo ob vsaki priložnosti pomagali: če je kdo v sili, pa tudi pri napredovanju v službi. Niti ni potrebno, da se med seboj dobro poznajo; zadostuje, da se vé, da ima nekdo za seboj takšno skupnost. Slehernik ima svoj VIP, svoje „veze i poznanstva“, svoje sorodnike in znanke. Moba skrbi za to, da ne izginem s površja.“ Moba obstaja povsod po Jugoslaviji, celo v industrializirani Sloveniji.

Družboslovec Niko Toš iz Ljubljane je delal raziskavo v tovarni avtov. Delavci, odlični delavci, dobivajo samo srednje plače. Vsi so zdrknili nazaj na drugo ali tretjo stopnjo.

Največja posledica krize je izguba zaupanja v vodstvo. Iz Toševih števil je razvidno, da je bilo leta 1980 49,3% Slovencev mnenja, da ukrepa partija v soglasju z večino prebivalstva, le 2,2% se jih s tem mnenjem ni strinjalo. Zadnje poletje je zadovoljstvo s partijo padlo na 8,3%, 25,6% jih je mnenja, da partija v celoti ne ravna v korist prebivalstva, 48,9% pa se jih z njenim početjem le delno strinja.

Po Bolčiču je v Jugoslaviji vzajemnost z družbeno ureditvijo večja, kot Zahod domneva, in mnogo večja kot v vzhodni Evropi. „Načelno so ljudje mnenja, da ta

družbena ureditev ni slaba. Skupina, ki jo popolnoma odklanja, se krči, prav tako pa skupina, ki jo sprejema brez ugovora. Stvari ne bomo rešili brez demokratizacije, menijo, a to ne pomeni nujno večstrankarske ureditve. Mnogi vidijo v partiji kljub vsemu organizacijo, ki je držala v težkih trenutkih državo skupaj, in malo jih je, ki bi vedeli, kako naj bi nova stranka brezkušenj in pripomočkov komunistične partije reševala težave.“ Še kar velika vzajemnost s sistemom izhaja iz dejstva, da je visok odstotek ljudi prepričan, da so pri njem udeleženi.

Mladi arhitekt: „Po vojni je bilo obdobje, v katerem ste, če ste rekli kaj napačnega, izginili. Moj oče me ni smel niti krstiti. Še zdaj se morate vprašati, ali lahko poveste šalo pred skupino tujcev. In če koga zapro, noče nihče o tem nič slišati. Ljudje so zmedeni in negotovi.“

Modroslovec Zoran Djindjić: „Edina žrtev krize je izobraženstvo. Če mora umski delavec plačati za knjigo tretjino svoje plače, knjige ne kupi. Če mora nekdo pol leta delati za to, da gre lahko za dva tedna na Zahod, ostane doma. To je važnejše kot vprašanje, ali se je paradižnik podražil za 10 dinarjev. Podeželska kultura, ki je za to državo značilna, ima za preživetje zelo nizko mejo in slavnja skrajna meja znosne življenjske ravni še zdaleč ni dosežena. Znanstveno je moč zračunati, da je ta kriza trikrat resnejša od krize leta 1929 v Nemčiji. A kriza je dušeslovni pojem: če nekdo krize ne občuti, potem krize ni. In mnogi je ne občutijo.“

NRC HANDELSBLAD, Rotterdam, 11. nov. 87/11.

to začelo že med vojno. — Vladimir Dedijer.

TELEKS, Ljubljana, 24. dec. 87/17.

STOP ZA NADŠKOFOV INTERVJU

Kot vse kaže, si je ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar z božičnim voščilom, s katerim mu je uspelo odpreti celó vrata ljubljanske televizije, zaprl vrata pri šolnikih. Kako sicer pojasniti dejstvo, da kljub božični evforiji dijaki Srednje šole za družboslovje in kulturo na Poljanah ne morejo razpečevati svojega glasila, v katerem je mogoče med drugim prebrati tudi intervju s Šuštarjem? Prva številka VIS MAIOR-ja, v kateri uredniki objavljajo pogovor z nadškofom, je namreč v spopadu z ravnateljstvi ateističnimi stališči potegnili kratko — in obležala v skladišču. Po ravnateljstvem mnenju šola nima nobenega opravlja s

Cerkvijo, zato je potrebno sporni intervju prelepiti. Ravnatelj je kljub prepričevanju ostal pri svojem in — odšel v pokoj(!).

Načelo, da je vera posameznikova zasebna zadeva, je ravnateljeva namestnica tov. Belčeva v izjavi za Mladino zradikalizirala. Cerkev že, toda: „Šola ni posameznikova privatna zadeva.“ VIS MAIOR ne bo ugledal luči dneva vse dotlej, dokler ne bodo uredniki čez nadškofa potegnili križ.

Mladina pričakuje, da bodo v kratkem na ljubljanski srednji družboslovni šoli črtali iz učnega programa tudi predmet „samoupravljanje s temelji marksizma“. Tudi marksizem je namreč globoko subjektivna in intimna stvar.

MLADINA, Ljubljana, 8. jan. 88/9.

ZAKAJ NOVA STRANKA?

Vodja štrajkovnega odbora v Litostroju dipl. ing. Franc Tomšič:

„Ali današnje delavstvo Slovenije in Jugoslavije res podpira ta zacementirani družbenopolitični sistem, ki praktično temelji na enopartijskem sistemu?“

Pravzaprav doslej ni bilo nobene prave alternativne družbenopolitične sile. Zato sem tudi predlagal delavskemu zboru Litostroja, ki je hkrati dobesedno del ljubljanskega delavstva, naj bi sprejel sklep o ustanovitvi iniciativnega odbora socialdemokratske stranke, ki bi delovala v okviru SZDL, tako kot to počne zveza komunistov. Za predsednika iniciativnega odbora sem predlagal prof. Franceta Bučarja, predstavnika društva slovenskih pisateljev, uredniški odbor Mladine pa bi skrbel za obveščanje.

Delavstvo enostrankarskega sistema ne podpira. Vedno se je govorilo, da je delavski razred brez nasprotij, danes pa je med nami polno nasprotij, in če so nasprotja, ne moremo zagovarjati le enega

katoliški laiki, zganite se!

Ves oktober je v Rimu zborovala škofovska sinoda, ki je razpravljala o poslanstvu laikov v Cerkvi. Na koncu je naslovila na vse kristjane po svetu poziv, v katerem je med drugim rečeno:

„Vsi smo poklicani, da postanemo sveti, kakor je svet naš Oče v nebesih, vsak po posebnem poslanstvu svojega poklica. Žeja po svetosti žeja v našem času srca vernikov vedno bolj, ko sprejemajo božji klic, naj živijo s Kristusom in spreminjajo svet.“

Duh nam vedno jasneje odkriva, da je v današnjem času svetost nemogoča, če

se ne vključimo v boj za pravico, če ne pokažemo vzajemnosti z revnimi in preganjenimi. Svetost laikov mora vključevati družbeno razsežnost, če hoče spremeniti svet po božji zamisli.“

Tako pravi škofovska sinoda, ki govori potem tudi o družbeno političnem zavemanju laikov.

Ob pozivu škofov vsem kristjanom bi se morali tudi mi, verni udje slovenske skupnosti, domá in po svetu, zavesti, da smo poklicani k svetosti in sicer kot člani slovenske skupnosti.

Ta človeška in božja zrelost, ta svetost nas sicer veže, da sleherniku, pa naj bo član kateregakoli naroda, pri našemo Kristusovo luč in ga včlenjamo v veliko božjo družino, vendar nas pa istočas-

no posebej obvezuje, da to vršimo najprej in predvsem našim sestrám in bratom po krvi.

To pomeni, da omenjena svetost nujno vključuje tudi boj za pravice zdomcev in izseljencev, potem pa boj za človeške in narodne pravice naših ljudi v zamejstvu in seveda v matični domovini.

Da se prav razumemo: ne gre za to, da bi se zabarikadirali v naš slovenski geto, ampak gre samó za to, da uresničimo svojo nalogo, ki nam jo je zaupala božja Previdnost, tudi kot Slovenci. Po božji volji mora biti naloga izvršena, uresničil je pa ne bo nihče, če je ne bomo mi.

mnenja. Prepričan sem, da pravo delavsko samoupravljanje izključuje enopartijski sistem.

Kolikokrat smo se že pogovarjali, kaj naj bi bila Zveza komunistov, kolikokrat smo govorili, da je to avantgarda, toda zame je neko gibanje, politična stranka, avantgarda le takrat, ko dobi 50,1 glasov in sicer vsaki dve oziroma štiri leta. To je bistveno. Mislim, da se naši komunisti tega ne zavedajo. Ne moreš enkrat za vse večne čase reči — smo avantgarda. Treba se je vprašati, ali nas ljudstvo podpira ali ne. Že leta govorimo, da je vse manj zaupanja v Zvezo komunistov, in na svobodnih volitvah bi rad videl, koliko odstotkov ljudi bi še glasovalo zanjo . . .

Zdaj imamo več kot 40-letne izkušnje in vidimo, da tako več ne gre naprej.“

MLADINA, Ljubljana, 8. jan. 88/33.

SLOVENSKI VODJA STAVKE TERJA NOVO STRANKO

S pogovorom z jugoslovanskim vladnim glasilom Borbo je neki slovenski delavski voditelj zahteval ustanovitev neodvisne socialdemokratske stranke. France Tomšič je bil decembra voditelj stavke v Litostrju, ki je bila naperjena proti nižjim plačam in padajoči življenjski ravni. V pogovoru je Tomšič izrazil dvom, „da bi delavski razred v Sloveniji in Jugoslaviji res podpiral zacementirano družbeno ureditev, ki sloni na monopolu ene stranke“.

„Prepričan sem, da delavci služijo bolj demokratičen in v proizvodnji uspešnejši sistem, ki jih bo postavil v položaj, ko bodo vsaj približno tako dobro živeli kot njihovi sosede, Italijani in Avstrijci. Funkcionarji v jugoslovanskem državnem in partijskem aparatu sedijo že leta dolgo na istih me-

stih, ne da bi kdor koli za kar koli dajal odgovor.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 14. jan. 88/2.

SPOMENIK LAŽI

V pogovoru z NOVO REVIZO (Ljubljana, nov.—dec. 87) je ljubljanski pomožni škof dr. Lenič povedal tudi tole:

Kot pričo nekdanjih dogodkov me še prav posebej moti spomenik, postavljen med stolnico in škofijo, ki, sicer z odbitim prstom, kaže na škofijo kot velikega medvojne krivca. Postavili so ga v spomin na demonstracijo žensk, ki so med vojno množično organizirale protest zoper krivično zaprte in internirane moške in sinove. Na njem je popolnoma zlagan napis, namreč, da je dal škof (Rožman) te ženske razgnati s policijo. Vodiči, ki vodijo obiskovavce po Ljubljani, navadno pripeljejo skupine tudi pred ta spomenik in ga razlagajo. Slišali smo že, da je vodič rekel: „Na tem mestu je dal škof streljati na ženske.“ Če grem sam kdaj mimo, ko vodič razlaga, si ne morem kaj, da ne bi stopil zraven in povedal, da je ta spomenik v resnici spomenik laži.

Kaj je dejansko bilo s to demonstracijo žensk? Spominjam se, da

so bile za časa Italijanov take demonstracije dvakrat. Ženske so se vedno zbrale najprej v Zvezdi pred vojaško komando generala Robottija, nato so šle pred vladno palačo na Prešernovi cesti pred visokega komisarja Graziolija in tam so jih že začeli razganjati z vodnimi curki. Po Resljevi cesti so prišle že vse mokre pred škofijo.

Prvič je menda škofijski hišnik zaklenil glavna vrata, ko so začele vpiti pred hišo. Škof je imel stanovanje prav na nasprotni strani in za demonstracijo ni vedel, kaj šele, da bi klical policijo ali gasilce, naj jih razženejo.

Drugič so prišle ženske po isti poti. Spet so jih dali Italijani polivat z vodnimi curki. Vse razburjenje so prišle štiri delegatke v škofijsko pisarno in zahtevale, naj jih peljem k škofu. Šel sem k škofu, ki spet ni nič vedel o demonstracijah, in mu povedal željo teh štirih žensk, da bi jih sprejel. Rekel mi je, naj jih kar pripeljem. Res sem jih pripeljal in škof jih je lepo sprejel. Začele so s svojimi prošnjami, naj vendar intervenira za zaprte in internirane. Škof jim je mirno pripovedoval, kaj vse je že storil za rešitev zaprtih, obsojenih in interniranih. Saj se je dogajalo, da je kakšen dan podpisal kar po 70 prošnji. Prosil je za vse brez

izjeme, tudi za komuniste. Saj je znano, da so Italijani govorili: „Na škofova priporočila ne smemo nič dati, saj on prosi tudi za komuniste.“ Škof je vzel svoj običajni notes, kamor si je zapisoval imena, za katera so prosili intervencije, in si zapisal tudi želje teh žensk. Jaz sam sem jih spet pospremil iz hiše.

To je vsa resnica, vse drugo je laž. In na tej laži stoji tudi spomenik med stolnico in škofijo. Ko smo leta 1964 delali nov tlak okoli stolnice, je bila edinstvena priložnost, da bi stari častitljivi kamen, ki so ga zaradi tega spomenika odstranili, postavili nazaj, in spomenik, ki je dejansko postal odlagališče za pse in pijance iz bližnje gostilne, naj bi se umaknil. S to prošnjo sem šel — ko je bil nadškof Pogačnik na koncilu — k

predsedniku Verske komisije Borisu Kocijančiču in sem mu vso zadevo razložil. Zelo pozorno me je poslušal in rekel, da razume naš protest, toda zaradi množičnih organizacij se boji kaj ukreniti.

Tako ta spomenik stoji še danes in zgovorno priča, kako težko je tudi našim oblastem priznati, kaj šele popraviti, kakšno krivico.

NEUSPELI ATENTAT NA KARDELJA

Nekaj tednov po neuspelem atentatu na Edvarda Kardelja sem bil v Kardeljevi sobi, opazil sem naslonjač, ki se je tresel. (Kardeljev sin) Borut mi je pojasnil, da je to poseben ortopedski naslanjač, ki ga poganja električni motor — smisel vsega je, da masira tistega, ki sedi na naslanjaču. (Menda je

bil naslanjač na hitro uvožen iz Danske.)

Kasneje sem slišal, kaj je bilo: neki Rankovičev človek je hotel ubiti Kardelja, krogla iz lovske puške — vse skupaj se je dogajalo na lovu — je zgrešila vratno vretence za en centimeter.

Jernej Vilfan, OB KRESU KOMUNIZMA, Ljubljana 87/60.

nove knjige

valentin stückler

duhovnik med okupacijo in revolucijo

Mons. Valentin Stückler izvira iz kmečke družine pri Wolfsbergu na Koroškem. Ob zasedbi Jugoslavije 1941 so ga poslali v Mežiško dolino. Po koncu vojne je tam ostal še dve leti, nato so ga obsodili in zaprli. Danes je oskrbnik proštije v Straßburgu.

O začetku svojega dela v vojnem času pravi sam takole:

Z mešanimi čustvi sem 8. novembra 1941 vstopil v Celovcu na vlak proti Prevaljam. Kdo bi si takrat mislil, da bom to poslanstvo dovršil šele po dvajsetih letih, povrh še po dolgotrajnem ujetništvu v raznih jugoslovanskih zaporih.

Kako dobro, da nam Bog bodočnost zakriva s tančico svoje usmiljene Previdnosti! Človek bi ne zmogetel prevzeti bremen težavnih nalog, če bi slutil njih težo. Tako pa vsakokrat nosi le breme posameznega dneva.

Ko se je vlak bližal nekdanji avstrijsko-jugoslovanski meji, prise-de k meni mlad kmet iz Mežiške doline in me nagovori slovensko. Na obrazu sem mu bral veselje. Bilo je pač videti, da sem duhovnik. Nisem ga prav razumel, in tako sem tedaj še prav dobro ustrezal zahtevi službene odredbe civilne uprave: ne sme znati slovensko. Bil sem, kar je

„javni red in mir“ za vse

Pojem „javni red in mir“ vključuje med drugim tudi pravico do mirnega nočnega počitka. Seveda pa je mogoče ta zakon različno razlagati.

Tako so znani primeri, ko so šli duhovniki pred sodnike za prekrške, ker so postavili zvočnike na zunanje cerkvene stene, da bi omogočili sodelovanje pri slovesnostih tudi tistim, ki zaradi gneče niso mogli v cerkev. Nekateri so si podobno pomagali za praznik vseh svetnikov popoldne ob spominskem bogoslužju na pokopališču. In še bi lahko naštevali.

Po drugi strani pa poznam kraj v naši lepi domovini, ki je kot celota kulturni spomenik s srednjeveškim obzidjem, gradom (v ruševinah) in znamenitim samostanom. Ob koncu tedna so tam pogosto plesne prireditve, ki trajajo v jutranje ure. Stanovavci okoliških hiš zapirajo okna in vrata kakor ob turških vpadih, pa ne samo zaradi neznosnega hrupa, temveč tudi iz strahu, da bi obiskovavci utegnili njihova vrata uporabiti še za kaj drugega. Treba je namreč povedati, da plesno prireditev spremlja množično pijančevanje. Ni tako redek prizor, da rosno mladi fantje in dekleta z dogorevajočimi cigareti med prsti onemoglo slonijo na ruševinah ali na bližnjem travniku. Alkohol jih je popolnoma potolkel in še vsaj kakšen dan si ne bodo opomogli. Da niti ne govorimo o kupih steklenine in drugih odpadkov, ki jih morajo v jutru po zabavi pospraviti ali pa tudi ne.

Morda so organi, ki morajo po službeni dolžnosti skrbeti za „javni red in mir“ kdaj že posredovali. Ne vem, uspeha pa gotovo ni bilo, saj se hrup nadaljuje.

po DRUŽINI

to zadevalo, zares precej nepopisan list, akoravno sem se nekoč v gimnazijski dobi učil malo slovenščine in od takrat obdržal v spominu samo še „očenaš“.

Nekdo v oddelku mi razloži vprašanje tega kmeta, svojega sodomajčina: ali prihajam k njim za župnika? Pritrdil sem. Ves vzradoščen mi stisne vpraševavec roko in še nekaj dostavi. Delal sem se, kot da ga razumem, tiho pa sem se jezil sam nase in si dejal: „Čemu hodiš na to ozemlje, če ne obvladaš ljudske govorice? Se bo ljudstvo učilo tvojega jezika, ne ti njegovega?“

Še preden je vlak na Prevaljah obstal, je bil v meni kakor skala trden sklep: dušni pastir naj se nauči govorice ljudstva, drugače je bolje, da ostane doma!

Hkrati pa mi je postala tudi jasno razvidna velika dilema, razcep, ki mi ga je bilo odslej dnevno obvladovati: na eni strani „pomagati mora germanizirati“; „nismo germanizatorji“ pa na drugi strani.

anthony de mello ptičja pesem

Sredi lanskega leta je v New Yorku umrl indijski jezuit Anthony de Mello, pisec Ptičje pesmi, star 56 let. Ob stiku z vzhodno duhovnostjo je razvil način duhovnih vaj, ki je bliže sodobnemu človeku. Ptičja pesem (v slovenskem prevodu je izšla lani v Ljubljani) vsebuje zgodbe za vsak dan. Njihovo sporočilo je: sprememba človeka se mora dogoditi v njegovem srcu. Objavljamo nekaj zgodb iz te knjige.

Versko sovraštvo

Izletnik je rekel vodniku: „Po pravičici ste lahko ponosni na svoje mesto. Posebno me je prevzelo veliko število cerkva. Ljudje tukaj gotovo zelo ljubijo Boga.“

„Hm,“ je cinično odgovoril vodnik, „lahko da ljubijo Boga, hudičevost res pa je, da sovražijo drug drugega.“

To me spominja na majhno deklico, ki so jo vprašali, kdo so pogani.

Odgovorila je: „Pogani so ljudje, ki se ne prepirajo zaradi vere.“

Jezus na nogometni tekmi

Jezus je rekel, da še nikoli ni bil na nogometni tekmi. Zato sem ga s prijatelji peljal na neko takšno tekmo. Bil je zagrizen boj med protestantskimi Udarniki in katoliškimi Križarji.

Prvi so zabili gol Križarji. Jezus se je silno razveselil in vrgel svoj klobuk visoko v zrak. Zatem so dali gol Udarniki. In Jezus se je silno razveselil in vrgel svoj klobuk visoko v zrak.

To pa je čisto zbegalo moža, ki je sedel za nami. Potrepljal je Jezusa po rami in ga vprašal: „Za katero stran pa pravzaprav navijate, gospod?“

„Jaz?“ je odvrnil Jezus, ki ga je tekma že vidno prevzela. „Oh! Za nobeno stran ne navijam. Samo uživam v lepi igri.“

Mož se je namrdnil in rekel svojemu sosedu: „Hm, ateist!“

Na poti domov smo Jezusu na kratko predstavili verski položaj v sedanjem svetu. „Nekaj je čudno pri vernih ljudeh, Gospod,“ smo rekli. „Vedno mislijo, da je Bog na njihovi strani in proti ljudem na drugi.“

Jezus je pritrdil. „Prav zato ne podpiram religij, pač pa ljudi,“ je dejal. „Ljudje so pomembnejši od religije. Človek je pomembnejši od sobote.“

„Moral bi bolj paziti na svoje besede,“ je pripomnil eden od nas zaskrbljeno. „Enkrat si že bil križan, ker si tako govoril.“

„Ja — in križali so me verni ljudje,“ je rekel Jezus z grenkim nasmehom.

Diogen

Modrijan Diogen je za večerjo jedel lečo.

Videl ga je modrijan Aristip, ki si je s prilizovanjem kralju zagotovil udobno življenje.

Aristip pravi: „Če bi se bil ti pripravljen vdinjati kralju, ti ne bi bilo treba jesti odpadkov, kot je leča.“

Diogen mu odgovori: „Če bi se bil ti navadil živeti ob leči, se ti ne bi bilo treba prilizovati kralju.“

**naša luč
nas v evropskem
zdomstvu povezuje
v eno družino.**

**vsi rojaki
pripadamo tej
družini in jo potrebujemo.**

**vkjučite
v to družino rojake,
ki so še daleč od nje — pridobite
jih za revijo!**

Poznati Kristusa

Med človekom, ki se je pred nedavnim spreobrnil k veri v Kristusa, in njegovim neverujočim prijateljem je potekal takle pogovor.

„Torej si začel verovati v Kristusa?“

„Ja.“

„Potem pa gotovo veliko veš o njem. Povej mi, v kateri deželi se je rodil?“

„Ne vem.“

„Koliko je bil star, ko je umrl?“

„Ne vem.“

„Koliko pridig je imel?“

„Ne vem.“

„Presneto malo veš za človeka, ki trdi, da je začel verovati v Kristusa!“

„Prav imaš. Sram me je, ker tako malo vem o njem. Vem pa tole: Pred tremi leti sem bil pijanec; bil sem ves v dolgovi; družina mi je razpadala; žena in otroci so se vsak večer bali mojega prihoda domov. Zdaj pa sem opustil pijačo; rešili smo se dolgov, naš dom je zdaj srečen in otroci vsak večer željno pričakujejo, da se vrnem domov. Vse

to je zame storil Kristus. Toliko pa vem o njem!"

Resnično vedeti: to pomeni, spre-
meniti se zaradi tega, kar vemo.

Jernej vilfan

ob kresu komunizma

Pisatelj Jernej Vilfan je sin viso-
kih političnih funkcionarjev nove
Jugoslavije. V tej knjigi se kaže pre-
ciznega političnega misleca. Iz nje
objavljamo nekaj odstavkov.

Osnovno vprašanje (za Jugoslavi-
jo) je, ali se bo socializem gradil na
silo (z večnimi direktivami od zgoraj
navzdol) ali pa bosta družbo obliko-
vali svobodna volja množic, svobod-
no izražena politična želja na odpr-
tih volitvah parlamentarnega tipa
— s strankami.

o

Kaj če bodo volivci zanikali vse
(to), kar smo ustvarili? Odgovor je
preprost: če ne marajo takega si-
stema, naj si naredijo drugega!

o

Kaj mi pomeni „marksizem“?
Enostransko in zastarelo filozofijo,
ki malo zaostruje sliko razrednih
napetosti, ne daje pa nobenega
pravega odgovora. Opažam, da je
sklicevanje na marksizem ena od
značilnosti mnogih totalitarističnih
režimov.

o

In kaj mi pomeni „komunizem“?
Kot teorija je to utopija, kot praksa
pa je izgovor za totalitarizem.

o

V „vicu“ se dva revolucionarja
pogovarjata — eden pravi drugemu:
„Naredili bomo tako dobro revoluci-
jo, da bo potem vse tako dobro kot
prej.“

o

Z družbenoekonomskega vidika
je jugoslovanska revolucija korak
nazaj. Jugoslovanski komunizem je
v bistvu moderni fevdalizem s po-
polnoma piramidalno — togo —
strukturo. Taka piramidna struktura
ni primerna za moderno evropsko
življenje.

o

Obstaja sociološka teza, ki trdi,
da je država brez svobodnih volitev
bolna. Sam se s to tezo strinjam.

Moja teza je, da je komunistična
stranka glede modernizacije sila
nazadnjaška (čeprav se seveda po-
skuša prikazati ravno nasprotno) in
da nikdar ne bomo imeli moderne
pravega življenja, dokler ne bo-
mo imeli parlamentarne demokraci-
je.

o

Vsi vemo, da moramo pomagati

nerazvitim, toda Slovenci imajo v
glavnem občutek, da ali nerazvitim
preveč pomagajo ali da jim poma-
gajo na nepravilen način, to se pra-
vi, da jim bolj podpirajo lenobo, kot
pa pomagajo, da bi se z lastnimi
močmi razvili.

o

Če bi strnil bistvo svoje politične
filozofije v en stavek, bi rekel, da je
edino vprašanje, ali vlada narod ali

cerkev je bila blatena, teptana

Ljubljanski pomožni škof dr.
Stanislav Lenič je odgovarjal na
vprašanja Nove revije o ravnanju
slovenske Cerkve med zadnjo voj-
no (Nova revija, Ljubljana, nov-dec
87). Iz tega pogovora objavljamo
nekaj ugotovitev.

Vsi danes vemo in vedno bolj
odkrivamo, kako je bilo pravza-
prav v OF, v katero so vstopili tu-
di nekateri nekomunisti in krščan-
ski socialisti s Kocbekom na čelu,
vse to kasneje izigrano od komu-
nistične partije, ki je pod parolo
nacionalne osvoboditve hotela iz-
vesti socialno revolucijo, in sicer
stalinistično revolucijo, kakršno je
Cerkve tako dobro poznala, saj
smo imeli toliko poročil iz stalini-
stične Rusije. Danes jih odkrivajo,
danes o njih na široko pišejo, ta-
krat pa so tisti, ki so vedeli za te
napake, molčali samo zato, da bi
lahko prodrli med ljudi, med mno-
žice. Gotovo je mnogo katoliča-

nov, mnogo dobrih fantov, dobrih
vernikov šlo v partizane in se pri-
družilo OF z velikim namenom, da
dela za osvoboditev naroda, ne-
kateri pa tudi v prepričanju, da
dela za socialno osvoboditev.

Cerkve kot taka je imela stroga
navodila v papeževi okrožnici o
komunizmu, kjer je bilo rečeno, da
tisti, ki mu je mar krščanska kul-
tura, ne bo v nobeni stvari sodelo-
val s komunizmom.

Mislim, da pri nas ni bilo mož-
nosti, da bi Cerkve sodelovala z
OF uradno, predvsem zaradi
stališča partije ne. Saj vemo za
kasnejši razvoj, za Dolomitsko iz-
javo itd. Predvsem pa vemo, kaj je
bilo tisto pomlad leta 1942, ko so
se začele vaške straže, kako so
pripadniki OF pobili toliko dobrih
ljudi po naših vaseh po Dolenjs-
kem, toliko dobrih laikov in du-
hovnikov.

Bil sem priča — opazovavec
dogodkov, ki so se takrat dogaja-
li, in lahko rečem: Čisto gotovo ni-
koli ne bi bilo ne vaških straž ne
bele garde in ne kasneje domo-
branstva, če ne bi bilo tega krva-
vega začetka; pobiti vse morebit-
ne svoje nasprotnike in potem le-
po nemoteno vladati. To je bil
glavni nagib, glavni motiv za od-
klonilni odnos Cerkve do OF.

Ko so bile enkrat ustanovljene
vaške straže, potem je bilo, ka-
kor bi se sprožil plaz. Ta plaz
se je počasi večal in tako je konč-
no prišlo do ustanovitve domo-
branstva in do vse te velike usod-

kdo drug. Logično, da partije nimam za narod.

o

Odgovorni ljudje so pripravljeni na določene spremembe, ampak ne na spremembo sistema! To me spominja na neko basen: Opice so dobile v roke inštrumente, prava glasbila. Začnejo igrati in ne gre. Opica dirigent ugotovi, da je tako, ker ne

sedijo pravilno, in jih presede. Zopet začnejo igrati, zopet nič, zopet se presedejo in zopet nič. Sploh ne razumejo, da glasbe ni zaradi tega, ker so opice in ne znajo igrati, ampak ves čas mislijo, da je ni, ker ne sedijo prav.

o

Kardeljeva teorija in praksa je v glavnem neka mešanica popolne ignorance in skoraj pesniškega idea-

lizma, po eni strani globok prezir in globoko nerazumevanje moderne družbe, po drugi strani pa je paternalizem, ki bi bolj pristajal kakemu dobremu staremu avstrijskemu cesarju kot pa voditelju moderne družbe. Cela kardeljevščina izžareva in odraža bolezensko stanje, bolezensko v smislu tistih sociologov, ki trdijo, da je moderna družba, ki nima svobodnih volitev, bolna.

ne nesreče, ki je sledila po koncu vojne in pobrala toliko tisočev mladih mož in fantov: danes lahko rečemo, da brez potrebe.

Kakor vemo iz naše zgodovine, je tolikokrat prišel poziv, da mora Cerkev obsoditi svoje nastopanje med vojno. Ob takih pozivih s strani oblasti smo odgovarjali: Dokler Cerkev nima možnosti, da se objavijo vsi dokumenti, ne morete od nas zahtevati obsodbe. Vemo, da nam je izginilo mnogo možnosti. Sam se spominjam, kako sem med vojno začel pisati dnevnik in sem za vsak dan napisal vse važnejše dogodke, ki so se tisti dan zgodili. Potem pa, ko smo imeli po vojni na škofiji toliko preiskav in so nam odnesli toliko različnega materiala, ko so odnesli tudi vse tiste razbremenilne dokumente, ki smo jih dali advokatu pri Rožmanovem procesu... Moram reči, tudi mojih zapiskov, ki sem jih skrbno skrnil in sem jih po prihodu iz zaporja (po skoraj osmih letih) šel iskat na tisto mesto, ni bilo več ne tam ne drugje. Tudi to je nekam odšlo. Tako nam je odšlo toliko različnih virov, ki bi bili nujno potrebni za objektivno presojanje naše zgodovine.

— — —

Morda je vse premalo znano, kakšen trpin je bil kasnejši nadškof Vovk. Niso ga sicer nobenkrat zaprli, pač pa so ga mučili na druge načine. Kolikokrat so prišli ponj zvečer, ga odpeljali v hišo pod Šmarno goro (Tacen) in ga

tam vso noč na vse mogoče načine zasliševali. Vsega izmučenega so zjutraj pripeljali na škofijo in mu prepovedali govoriti o tem, kje je bil ponoči. Tako so ga živčno popolnoma uničili, prišla je sladkorna bolezen, nato še tisti inscenirani sramotni zažig v Novem mestu l. 1952, zato ni čudno, da je komaj 63 let star ves izčrpan umrl.

— — —

Takoj po vojni je bila (v Sloveniji) Cerkev tista, ki je bila vsega kriva. Bila je blatena, na vse mogoče načine teptana, kriva vsega zla. Duhovnike so množično zapirali (včasih jih je bilo naenkrat zaprtih več kot sto) in obsojali na visoke kazni. Mnogim so nastavljali razne zanke, da so imeli izgovor za aretacijo. Skratka: s Cerkvijo so ravnali, kakor ravna zmagovavec s premagancem. In boju za utrditev nove oblasti je bilo vednje Cerkve med okupacijo kakor nalašč naročeno. Saj je že pred vojno eden izmed povojnih vodilnih mož zapisal, da bodo klerikalce prisilili v izdajo.

— — —

Ne smemo pozabiti na to, da je še vedno naloga partije, da Cerkev ponižuje, zmanjšuje njen vpliv in polagoma čimveč ljudi odvrne od Cerkve in vere. Nadalje ne smemo pozabiti na desetletja dolgo ateistično vzgojo v naših šolah; to se pozna še danes. Tudi duhanj; sicer ne v tako ostrih obrisih kakor včasih, vendar pa je še vedno tu in tam čutiti to ost ateistične propagande, zaničevanje

Cerkve in vere v vseh šolah, od osnovne do univerze.

— — —

Stvar, za katero bi človek želel, da bi se kam premaknila, so duhovniški procesi. Bo prišel čas, ko bo le treba priznati, da je bilo veliko duhovnikov po vojni obsojenih popolnoma po nedolžnem. Mnogi procesi so bili z vso stalinistično tehniko sprovočirani, skonstruirani, ker je to takrat služilo utrjevanju oblasti.

Kaj naj rečemo recimo o primeru frančiškanskega brata z Viča, ki je odsedel dve leti samo zato, ker so ga na Ozni prisilili, da je podpisal izjavo, da bo samostanski špijon za viški samostan? Ker je to povedal svojemu predstojniku, so ga klicali na odgovor. Priznal je, da je svojemu predstojniku povedal resnico. Bil je aretiran in na tajnem procesu obsojen na dve leti zaporja zaradi izdaje državne tajnosti.

Kaj vse bi vedeli povedati duhovniki, ki so leta in leta presedeli v zaporih, ko do konca niso vedeli, zakaj so tam! Mislim, da je čas, da se tudi te stvari enkrat jasno povedo. Saj so še živi tisti, ki so procese pripravljali in inscenirali popolnoma po stalinističnih metodah.

Kako je bila nato v zaporih organizirana špijonažna služba, kako so nekega duhovnika tako izstradali, da je imel stalno privide o svojih zasliševavcih in je potem delal to, kar so od njega zahtevali.

oglasi

• Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

• RAČUNALNIKI: Sinclair 48K DM 245,—. Vse vrste Commodore, Schneider, Atari RADIOAPARATI, AVTORADIO Hi-Fi. Razni stroji in orodje. Eksportni popust. — Jode Discount Markt, Schwanthalerstr. 1, 8000 München 2, BRD.

• PREVAJANJE V MÜNCHNU — Dipl. filolog JOSEPH ARECH Vam uradno uredi prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč; pouk nemščine in slovenščine. — 8000 München 45, Situlistr. 71b (U-Bahn 6, postaja Freimann), tel. 0 89 / 32 68 13.

• DRAGI ROJAKI, POTUJETE V EVROPO? — Na pragu domovine, v središču stare Gorice, ob lepem drevoredu Cor-

so Italia, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu. Najmodernejši komfort (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija). Zelo ugodne cene: enoposteljna soba 62,50 DM, dvoposteljna 92,40 DM. — Vinko Levstik, PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63, I-34179 Gorizia, tel. 04 81 / 82 1 66, telex 461154 PAL GO I.

• V okolici Kamnika PRODAJAM zazidljivo parcelo (1000 m²) z vsemi gradbenimi dokumenti. — Informacije po telefonu: 064/70484, YU.

• Nad Zagorjem ob Savi PRODAJAM stanovanjsko hišo, zgrajeno do tretje gradbene faze. Klet primerna za obrt. — Informacije: ZR Nemčija 089/133714.

• V Biogradu ob morju (Dalmacija), 50 m od Marine, PRODAJAM hišo (300 m²) in 1500 m² zemlje. — Za pojasnila se obrnite na: Mileta Fabijen, tel. 93543375, zvečer (Francija), Boraca

Marijana, tel. 4162798027, zvečer (Kanada) ali pa na Mileta Branko, tel. 516/12868, zvečer (Jugoslavija).

• V Ljubljani prodam garsonjero (28 m²) z zasteklenim balkonom. — Informacije: Marija Pezdir, Pastorinostr. 19, 4150 Krefeld Lin 12.

• Dvajsetletno slovensko dekle z nemškim državljanstvom želi z dopisovanjem spoznati vernega slovenskega fanta, ki živi v Nemčiji. — Naslov Vam posreduje uprava Naše luči pod pogoji, kot so navedeni v spodnjem črnem pasu na tej strani (štev. 2).

• PRODAJAM starejšo hišo s 1½ ha zemlje. — Pišite na naslov: Mirko Lampl, Sp. Bačkova 11, 62234 Benedikt, Slovenija.

• PRODAJAM novo enosobno komfortno stanovanje v bližini Ljubljane (Domžale center). — Informacije: tel. 03061/341991.

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštnih kuponih pristojbino za dvojne pisem za tujino.

od smeha ni še nihče umrl

„Ko sem se poročil s teboj, sem bil res neumen.“

„Najbrž, samo jaz sem bila tako zaljubljena, da tega nisem opazila.“

o

„Danes so mi v službi povišali plačo, tako da bova odslej lahko živela tako razkošno, kot živiva zadnja leta.“

o

„Kam greš na smučanje?“

„V Švico, če mi bo Jaka vrnil denar.“

„Če ti ga pa ne bo?“

„Bo šel pa on.“

o

„Jure me je povabil včeraj na šampanjec, potem me je pa prosil za posojilo.“

„Pa si mu ga odrekel?“

„Seveda, a šele po sedmi steklenici.“

o

„Ali si pogledal skoz okno, kakšno je vreme?“

„Sem. Pa se nič ne vidi, ker je megla.“

Žena možu: „Včeraj si bil pa spet pošteno natreskan!“

„Jaz? Včeraj? Kdo ti je pa to natvezil?“

„Ti sam. Včeraj.“

„Vidiš, kaj vse si človek izmisli, če je pijan!“

o

„Pa mislite, da vaš mož res ne bo pozabil zaliti vsak dan rož, ko boste vi odpotovali?“

„Gotovo ne; predobro ve, kaj je žeja.“

o

„Sinoči sem poslušal zelo globoko simfonijo.“

„Kako se pa imenuje?“

„Na dnu.“

o

Pred kratkim je gostovalo v Cankarjevem domu v Ljubljani mariborsko mestno gledališče s Straussovo opereto Netopir. Ko je ječar ugotavljal, kdo je v celici števil. 10, si je sam odgovoril: „Fikret Abdič.“

Ko se je potem spraševal, kdo je v celici števil. 11, mu je nekdo z balkona zavpil: „Pozderaci!“

o

Zakonca sta se spet močno prepirala.

Ona pade po prepiru utrujena v stol in vzdihne: „Ko bi te ne bila nikdar poznala!“

„Seveda, sedaj, ko je prepozno, imaš sočutje z mano!“

o

Možu je postalo v družbi slabo.

„Brž, brž,“ je rekla žena, „dva naj ga držita, eden pa naj mu vliwa žganje v usta!“

In mož: „Ali bi me ne mogel držati eden, dva pa vlivati?“

VLADA BO PADLA — PO NAS.

Da ne bi vznemirjali javnosti, so imena najzaslužnejših državna tajnost.

TOLIKO GNOJA, PA TAKO SKROMEN PRIDELEK!

Javne funkcije so dostopne vsem: ne samo njegovim, ampak tudi ženinim sorodnikom.

ČLOVEK JE NAŠE NAJVEČJE BOGASTVO. KAJ PA LJUDJE?

Po tem, koliko so sposobni, bi bil za mnoge dovolj enomeščni mandat.

PREVZELI SO ODGOVORNOST IN JO RAZDELILI ŠIROKIM LJUDSKIM MNOŽICAM.

To je dialektika: kreneš proti vzhodu in pristaneš na zahodu.

KO PRIDEJO V SLUŽBO, ODLOŽIJO KLOBUK, PLAŠČ IN ODGOVORNOST.

Kaj če bi namesto himne zamenjali koga drugega?

NAJ ŽIVI DELAVSKI RAZRED — VSAJ TOLIKO ČASA, DA BO POPLAČAL DOLGOVE!

Ali bodo breme stabilizacije nosili tudi tisti, ki so breme stabilizacije? Tovariši, ali se linija oža ali ste se vi razširili?

VEDELI SMO, KAJ HOČEMO, NE PA, KAJ SMO DOBILI.

Kje smo? Vzhodno od raja.

Po PAVLIHU

„Morali bi..., morali bi..., morali bi..., morali bi...“

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Stanislav Cikanek, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 88 35 64).

P. Andrej Kropelj, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Štefan Ferenčak SDB, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Prelat Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. (1) 43 61 80 68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. (1) 42 53 64 43).

Stanislav Kavalir, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. 21 70 91 88).

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. 82 91 85 06).

Jože Kamin, 14 rue du 5 Decembre, 57800 Merlebach. (Tel. 87 81 47 82).

François Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, Rosenstraße 26, 8011 Heimstetten b. München

(Tel. 089 - 90 30 050).

Martin Horvat, 1000 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus.

(Tel. 030 - 785 30 91 do 93).

Janez Pučelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čepelak, diakon, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7000 Stuttgart 1, Staffenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 78 8 14).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3, 1/2. (Tel. 0841 - 34 4 74 ali 34 6 39).

Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slovenski dušnopastirski urad, 7900 Ulm, Olgastraße 137.

(Tel. 0731 - 27 2 76).

Slovenski župnijski urad (Marijan Bečan, Branko Rozman), Liebigstr. 10,

8000 München 22. (Tel. 089-22 19 41).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizozemske:

09 - 32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21, v Malmöju:

040 - 23 24 78).

ŠVICA

Urad slovenske misije, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. Urad: 01 - 301 31 32. Zasebno: 01 - 301 44 15).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).